

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)
หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอนุมัติ
ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

คำนำ

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) จัดการศึกษาครบรอบการปรับปรุง ๕ ปี ตามกำหนดเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการปรับปรุง ติดตาม ประเมินผลและรายงานการดำเนินงานของหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตร รักษามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในการผลิตบัณฑิตให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศในด้านพระพุทธศาสนาและสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ๓ ประการประกอบด้วย ๑)ความรู้ดี ๒)มีคุณธรรม ๓)นำสังคมสู่สันติสุข

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
คำนำ		ก
สารบัญ		ข
หมวดที่ ๑	ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒	ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๕
หมวดที่ ๓	ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างหลักสูตร	๑๐
หมวดที่ ๔	ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๒๑
หมวดที่ ๕	หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๓๘
หมวดที่ ๖	การพัฒนาคณาจารย์	๔๐
หมวดที่ ๗	การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๒
หมวดที่ ๘	การประเมินผล และการปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๔๖
ภาคผนวก	ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	คำอธิบายรายวิชา หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	๔๗
ภาคผนวก ข	ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	๖๒
ภาคผนวก ค	ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑	๙๒
ภาคผนวก ง	ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗	๑๐๗
ภาคผนวก จ	ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการโอนและการเทียบโอน ผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๑๑
ภาคผนวก ฉ	ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๑๔
ภาคผนวก ช	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	๑๑๗
ภาคผนวก ซ	ประวัติและผลงานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	๑๒๓

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร :
ภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Buddhist Studies

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)
ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Buddhist Studies)
ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Buddhist Studies)

๓. วิชาเอกหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยมีการสอนทั้งทฤษฎีและหลักการปฏิบัติด้านพระพุทธศาสนา เสริมสร้างศักยภาพให้นิสิตทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ สามารถนำความรู้ด้านพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวน ไม่น้อยกว่า ๑๔๐ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี

๕.๒ ประเภทหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

๕.๓ ภาษาที่ใช้

ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

๕.๔ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

๕.๕ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๖ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๑) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ ปรับปรุงจากหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๒) กำหนดเปิดสอนในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓) สภาวิชาการพิจารณาเห็นชอบปรับปรุงหลักสูตร ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๔) สภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติหลักสูตร ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๗

๘. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้ที่จบการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาพระพุทธศาสนา สามารถสอบเข้าทำงานราชการในตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดว่าเป็นผู้สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตรบัณฑิต หรือทำงานในหน่วยงานเอกชนที่ต้องการบุคลากรที่มีคุณวุฒิ ด้านพระพุทธศาสนา โดยสามารถเข้าทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดังนี้

- (๑) บุคลากรทางการศึกษา
- (๒) นักวิชาการศาสนา
- (๓) อนุศาสนาจารย์
- (๔) กรมราชทัณฑ์
- (๕) กรมสุขภาพจิต
- (๖) เจ้าหน้าที่ฝึกอบรมบุคลากร
- (๗) สังคมสงเคราะห์ฟื้นฟูพัฒนาจิตใจ
- (๘) เจ้าหน้าที่กองศาสนพิธีการ กระทรวงวัฒนธรรม
- (๙) ครูสอนศีลธรรม

๙. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล/เลขประจำตัวประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี (พันนาวา) ๓๓๒๒๐๐๑๙๒๒๘๒	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๐
		พธ.ม. (บาลี)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๙
		พธ.บ. (สังคมศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๔
		ป.ธ.๙	กองบาลีสนามหลวง	๒๕๔๖
รองศาสตราจารย์	พระมหาโยธิน โยธิโก (ปิดชาลี) ๓๔๑๑๔๐๐๔๔๐๕๔๙	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒
		อ.ม. (ภาษาบาลีและสันสกฤต)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๔๘
		ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย)	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๕๔๘
		พธ.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๓
อาจารย์	พระมหาสำรอง สณญโต (แสงทอง) ๕๔๑๑๒๐๐๑๐๗๕๔๑	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑
		พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๖
		ป.บัณฑิต (วิชาชีพครู)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔
		พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๒

อาจารย์	พระภาณุวัฒน์ จันทพจนโน (จันทาพูน) ๑๕๗๐๗๐๐๒๐๔๑๑๗	พร.ม. (พระพุทธศาสนา) พร.บ. (พระพุทธศาสนา) พร.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๓ ๒๕๖๒ ๒๕๖๔
อาจารย์	ดร.อินตอง ชัยประโคน PA 0050362	ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) พร.ม. (พระพุทธศาสนา) พร.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒ ๒๕๕๐ ๒๕๔๘

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามสถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐– ๒๕๖๔) และฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖– ๒๕๗๐) ยังคงโน้มนำ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มากำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเป็นหลักนำทางในการขับเคลื่อนแผน ตลอดจนยึดโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นในการนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่เศรษฐกิจเติบโต สังคมก้าวหน้า ควบคู่ไปกับการรักษาสีงแวดล้อมอย่างสมดุลในระยะยาว

และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ ๔ พ.ศ.๒๕๖๒ ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมถึงความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้น การบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา สานกับจุดแข็งในสังคมไทย เป้าหมายยุทธศาสตร์กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเป้าหมายยุทธศาสตร์ของกรอบนโยบาย ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่มุ่งเน้นไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและเท่าเทียม

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามสถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมที่ตอบสนองทางสังคมและการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา ดำรง สืบสาน พระราชปณิธานรัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศด้านพระไตรปิฎกและวิชาการขั้นสูง เข้ากับยุคการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรม การสื่อสารไร้พรมแดน เสรีภาพทางความคิดและกระบวนการทำงาน ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ การผลิตบุคลากรที่รู้เท่าทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม ที่มุ่งไปสู่สังคมแห่งความรู้ การแข่งขันด้านทักษะทางปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีศีลธรรม นำสันติสุขสู่สังคมไทย

๑๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

จากผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกในการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุกที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวิวัฒนาการของเทคโนโลยีและรองรับการแข่งขันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการผลิตบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญสามารถบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนาระดับโลก และมีความรู้ด้านเทคโนโลยี พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานได้ทันทีและมีศักยภาพสูง ในการพัฒนาตนเองให้เข้ากับลักษณะงานทั้งด้านวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ประยุกต์หลักพุทธธรรม เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและ

วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยด้านความเป็นเลิศในเทคโนโลยีและการวิจัย และการผลิตบัณฑิตให้เป็นคนเก่งและเป็นคนดีมีคุณธรรม นำสังคมสู่สันติซึ่งเป็นไปตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ผลกระทบจากสถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในเทคโนโลยีและการวิจัย และมุ่งธำรงปณิธานในการสร้างบัณฑิตที่ดีและเก่งเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีอย่างแพร่หลายจึงเป็นช่องทางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากต่างประเทศซึ่งอาจส่งผลให้พฤติกรรมและค่านิยมของนักศึกษาเปลี่ยนไป การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องเน้นและส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีที่คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรมทางวิชาชีพ โดยใส่ใจถึง ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยยังคงใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและคุ้มค่า และสามารถปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ ความรู้ดี มีคุณธรรม นำสังคมสู่สันติสุข สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม และเสียสละเพื่อส่วนรวม พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อบริหารวิชาการและบริการสังคม ในด้านการเรียน การสอน การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย

๑๓.๑ หมวดรายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

๑๓.๑.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนาที่เปิดสอนโดยคณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์

๑๓.๑.๒ หมวดวิชาเลือกเสรี เปิดสอนโดยคณะต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

-ไม่มี

๑๓.๓ การบริหารจัดการ

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มีการแต่งตั้ง กรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยมีการประชุมกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นประจำ และมอบหมายให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตร มีผู้ประสานงานประจำหลักสูตร เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน และนิสิตในการกำหนดรายวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ได้กำหนดปรัชญา ความสำคัญของหลักสูตรในการผลิตบัณฑิต ตลอดจนวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน มีรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ดี มีศีลธรรม นำสังคมสู่สันติสุข

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรจัดการศึกษาเพื่อสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ คือ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ให้มีความรู้ คุณธรรมและทักษะในการบูรณาการพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาชีวิต สังคม ควบคู่กับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสังคมไทย ป้องกันและแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคม สร้างสังคมสุจริต ส่งเสริมทักษะชีวิต สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๓.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญวิชาการทางพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และค้นคว้าวิจัย บูรณาการหลักพุทธธรรมกับศาสตร์สมัยใหม่ ได้อย่างแตกฉาน

๑.๓.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีศีลธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมไทยและสังคมโลก ด้านจิตใจ และปัญญา

๑.๓.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พัฒนาชีวิตและนำสังคมสู่สันติสุข ในระดับชาติและนานาชาติ

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โดยมีการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร และนำผลจากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเป็นฉบับยกร่าง จากนั้นนำเสนอคณะกรรมการ คณะกรรมการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร กรรมการประจำคณะพุทธศาสตร์ เพื่อเสนอสภาวิชาการให้ความเห็นชอบและสภามหาวิทยาลัยประกาศอนุมัติหลักสูตรและอนุมัติเปิดสอนตามลำดับ

โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้แล้วเสร็จในรอบการศึกษา (๔ ปี) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด ดังแผนในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่กำหนดไว้ดังนี้

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๑. แผนการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นความเป็นเลิศทางด้านพระพุทธศาสนา	๑. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการสอนที่เน้นความเป็นเลิศติดตามประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ๒. ส่งเสริมการทำวิจัยและการ	๑. ผลการประเมินของผู้เรียนต่อประสิทธิภาพการสอน ๒. จำนวนงานวิจัยและโครงการบริการวิชาการ

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	บริการแก่สังคม ๓. ใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการเรียน การสอน	๓. ความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
๒. แผนการพัฒนาเรื่องการบูรณาการการสร้างเสริมความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา	๑. บูรณาการ/เพิ่มเนื้อหาเรื่องการประยุกต์พุทธธรรมไปใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาชีวิต ๒. ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านโครงการ/กิจกรรม ๓. พัฒนานวัตกรรมและสื่อที่ใช้ในการสอน	๑. จำนวนรายวิชาที่บูรณาการ/เพิ่มเนื้อหาเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๒. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เน้นด้านพระพุทธศาสนา ๓. จำนวนนวัตกรรมและสื่อที่ใช้ในการสอนเรื่องพระพุทธศาสนา
๓. แผนการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๑. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการส่งเสริมผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนรู้ ๒. พัฒนา/ปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและกิจกรรมให้สะท้อนความเอื้ออาทร และให้ความสำคัญต่อผู้เรียน ๓. พัฒนาระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ๔. ส่งเสริมการประเมินที่เน้นพัฒนาทักษะผู้เรียน - สนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามพันธกิจ	๑. ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ๒. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะ ๓. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ๔. จำนวนรายวิชาที่ใช้การประเมินผลที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียน ๕. ผลการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมอื่น ๆ ของคณะ - มีงานวิจัย - มีกิจกรรมบริการวิชาการต่อสังคมและ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
๔. แผนประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ๔.๑ การกำกับมาตรฐานของหลักสูตร	๑) จัดทำแผนในการพัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้มีคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นตามมาตรฐาน ๒) จัดทำแผนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย	๑) แผนพัฒนาอาจารย์ ๒) แผนการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ๓) รายงานการวิจัยประเมินหลักสูตร ๔) โครงสร้างระบบกลไกการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ท้นต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบสนอง ต่อความต้องการของสังคม และ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ๓) วิจัยประเมินหลักสูตร เพื่อใช้ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ๔) สร้างกลไกการปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตร โดยมีคณะกรรมการ กำกับติดตามและประเมินผล	
๔.๒ คุณภาพของบัณฑิต	๑) การจัดโครงการ/กิจกรรมเสริม หรือ จัดการเรียนการสอนที่ สนับสนุนให้นิสิตมีทักษะทาง ภาษาอังกฤษ และสามารถสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ๒) ส่งเสริม พัฒนาทักษะทาง เทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นใน การศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันหรือ เทคโนโลยีสารสนเทศเชิงวิชาชีพ ๓) ส่งเสริม พัฒนาคูณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์	๑) ผลการประเมินทักษะด้าน ภาษาอังกฤษ ๒) ผลการประเมินทักษะเทคโนโลยี สารสนเทศ ๓) ผลการประเมินคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์
๔.๓ การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพนิสิต	๑) พัฒนากลไกและเทคนิคการหา นิสิตเชิงรุก เช่น การเปิดหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตร ระยะสั้น เพื่อ จูงใจให้ชุมชน องค์กรหรือหน่วยงาน สำหรับวัยทำงาน หรือนักเรียน ๒) ออกแบบการพัฒนาศักยภาพ นิสิตและการเสริมสร้างทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ แก่นิสิตทุก ชั้นปีให้ครบทุกด้าน ๓) พัฒนาความรู้และทักษะทาง วิชาการและทางวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่องโดยสร้างความร่วมมือทาง วิชาการกับองค์กรวิชาชีพหรือผู้ ใช้นิสิต	๑) กลไกและเทคนิคการหานิสิตเชิงรุก ๒) หลักสูตรระยะสั้น/ประกาศนียบัตร ๓) โครงการพัฒนาศักยภาพนิสิต และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ ๒๑ ๔) โครงการพัฒนาทักษะทางวิชาการ และทางวิชาชีพ

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๔.๔ การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพอาจารย์	๑) จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ อาจารย์ ด้านการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงาน ผลงานวิชาการ และการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ๒) หาแหล่งทุนสนับสนุนทางวิชาการ ให้อาจารย์ เช่น ทุนวิจัย ผลิตตำรา หนังสือ และบทความตีพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารที่อยู่ในกลุ่ม TCI 2 หรือ TCI 1 หรือ Scopus ๓) พัฒนาความร่วมมือของอาจารย์ ระหว่างส่วนงาน เช่น ความร่วมมือ จากวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ หรือมหาวิทยาลัย ภายนอกเพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ หรืองานสร้างสรรค์	๑) แผนพัฒนาวิชาการของอาจารย์ ๒) แหล่งทุนสนับสนุนทางวิชาการ ๓) ความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง ส่วนงาน/มหาวิทยาลัย
๔.๕ การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และการ ประเมินผู้เรียน	๑) การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนอง ต่อความต้องการของสังคมตาม สถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งหลักสูตร ระยะสั้น หรือ หลักสูตรระดับ ประกาศนียบัตร ๒) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนไป เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์และความต้องการของ บริบทของสังคมที่เปลี่ยนไป รวมทั้ง การขยายกลุ่มเป้าหมายและการรับรู้ ต้องการเข้าศึกษาให้มากขึ้น ๓) ประเมินและติดตามผลการ เรียนรู้และผลการสอน เพื่อนำมา พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเรียน การสอนให้มีคุณภาพตรงตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและ สมรรถนะที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ๔) จัดกระบวนการเรียนการสอน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่าง หลักสูตรกับชุมชน เช่น โครงการ ๑ หลักสูตร ๑ ชุมชนเข้มแข็ง ๕) การจัดการเรียนการสอน บูรณา	๑) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่ เปลี่ยนไป เพื่อตอบสนองความ ต้องการของคณะสงฆ์และบริบทของ สังคมปัจจุบัน ๒) โครงการ ๑ หลักสูตร ๑ ชุมชน เข้มแข็ง ๓) รายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่น ๓ รายวิชา ๔) ชุดความรู้ ๖ ด้าน คือ การกำกับ มาตรฐาน บัณฑิต นิสิต อาจารย์ หลักสูตร/การเรียนการสอน/ การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	การให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ๖) การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ส่วนงานจัดการเรียนการสอนหลักสูตร	
๔.๖ การพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	๑) สำรวจความต้องการของนิสิตและอาจารย์ เกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการตามเป้าหมายของหลักสูตร ๒) พัฒนาและปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รองรับการเรียนรู้ใน ศตวรรษ ที่ ๒๑ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ๓) พัฒนาระบบสิ่งสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ และพัฒนาศักยภาพการใช้ระบบสืบค้นข้อมูลแบบออนไลน์ให้นิสิต ๔) พัฒนาระบบสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อรองรับหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรประกาศนียบัตร หรือหลักสูตรวิชาชีพ เพื่อให้มีฐานข้อมูลสนับสนุนการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรระยะสั้น	๑) ผลสำรวจความต้องการด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับอาจารย์และนิสิต ๒) รายงานสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ๓) มีระบบการสอนออนไลน์ และการสืบค้นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ๔) มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้รองรับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร /หลักสูตรระยะสั้น/หลักสูตรประกาศนียบัตร

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างของหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑. การจัดการศึกษาภาคปกติ

ระบบการศึกษาใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษา หนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ ทั้งนี้ ข้อกำหนดต่างๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ๒๕๖๑ (ตามเอกสารในภาคผนวก)

๑.๒. การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจมีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ สัปดาห์ โดยกำหนดให้มีระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ๒๕๖๑

๑.๓. การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

-ไม่มี

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑. วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการเรียนการสอน ตามประกาศของมหาวิทยาลัย ดังนี้

ภาคการศึกษาที่ ๑	ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม
ภาคการศึกษาที่ ๒	ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม
ภาคฤดูร้อน	ระหว่างเดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคม

๒.๒ การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าศึกษา

เฉพาะแบบศึกษาเต็มเวลา

๒.๓. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๓.๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นพระภิกษุ สามเณร

- ๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
- ๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

๓) หรือต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒.๓.๒ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์

- ๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
- ๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

๓) หรือ ต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๒.๔ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

- ๒.๔.๑ ปัญหาการปรับตัวในการศึกษาระดับปริญญาตรี
- ๒.๔.๒ ปัญหาการขาดทักษะทางด้านภาษาของนิสิตไทย (ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ)
- ๒.๔.๓ ปัญหาการขาดทักษะทางด้านภาษาของนิสิตต่างประเทศ (ภาษาไทย)
- ๒.๔.๔ ปัญหาการขาดทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๒.๔.๕ ปัญหาการขาดทักษะทั้งด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์และการใช้เหตุผล

๒.๕ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ ๒.๔

๒.๕.๑ จัดการอบรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

๒.๕.๒ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๒.๕.๓ จัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๖ แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

จำนวนนิสิต	จำนวนนิสิตแต่ละปีการศึกษา				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ปีที่ ๑	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
ปีที่ ๒		๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
ปีที่ ๓	-	-	๓๐	๓๐	๓๐
ปีที่ ๔	-	-	-	๓๐	๓๐
รวม	๓๐	๖๐	๙๐	๑๒๐	๑๒๐
คาดว่าจะจบการศึกษา	-	-	-	๓๐	๓๐

๒.๗ งบประมาณ

๒.๗.๑. งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายการรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ					หมายเหตุ
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	
ค่าธรรมเนียมการศึกษา (๑๔,๐๐๐ บาท/คน/ปี)	๔๒๐,๐๐๐	๘๔๐,๐๐๐	๑,๒๖๖,๖๖๖	๑,๖๘๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐	๖,๓๐๖,๖๖๖
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	-	-	
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๑,๓๖๗,๔๐๐	๒,๗๓๔,๘๐๐	๔,๑๐๒,๒๐๐	๕,๔๖๙,๖๐๐	๖,๘๓๗,๐๐๐	๒๐,๕๑๑,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น	๑,๗๘๗,๔๐๐	๓,๕๗๔,๘๐๐	๕,๓๖๘,๘๖๖	๗,๑๔๙,๖๐๐	๘,๙๓๗,๐๐๐	๒๖,๘๑๗,๖๖๖

๒.๗.๒. งบประมาณรายจ่าย (หน่วย: บาท)

หมวดเงิน	งบประมาณ					หมายเหตุ
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	
ค่าตอบแทน	๘๑๐,๐๐๐	๑,๖๒๐,๐๐๐	๒,๔๓๐,๐๐๐	๓,๒๔๐,๐๐๐	๓,๒๔๐,๐๐๐	
ค่าใช้สอย	๕๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	
ค่าวัสดุ	๘๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	
ค่าครุภัณฑ์	๑๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	-	-	
รวมค่าดำเนินการ	๑,๐๔๐,๐๐๐	๑,๘๒๐,๐๐๐	๒,๖๓๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๑๒,๓๓๐,๐๐๐
ค่าที่ดิน	-	-	-	-	-	
ค่าสิ่งก่อสร้าง	-	-	-	-	-	
รวมงบลงทุน	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	๑,๐๔๐,๐๐๐	๑,๘๒๐,๐๐๐	๒,๖๓๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๓,๔๒๐,๐๐๐	๑๒,๓๓๐,๐๐๐

๒.๘ ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาเป็นแบบชั้นเรียน

๒.๙. การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

นิสิตที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นมาก่อน เมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑. หลักสูตร

๓.๑.๑. จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑๔๑ หน่วยกิต

๓.๑.๒. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๓๐	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	๑๒	หน่วยกิต
๒) หมวดวิชาเฉพาะ	๑๐๕	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขพระพุทธศาสนา	๑๒	หน่วยกิต
๓) หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
รวม	๑๔๑	หน่วยกิต

๓.๑.๓ รายวิชาในหลักสูตร

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งเป็นวิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต ซึ่งนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น ต้องศึกษาให้ครบทุกรายวิชา และวิชาเลือกอีก ๑๒ หน่วยกิต รวมเป็น ๓๐ หน่วยกิต

(๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๑.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)

๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)
๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)

(๒) หมวดวิชาเฉพาะ

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓ (๒-๒-๕)

๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)
๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต		
๑๐๑ ๓๑๑	หลักพุทธธรรม	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๑๒	พุทธปรัชญาเถรวาท	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๑๓	ธรรมบทยศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๑๔	วิสุทธิมรรคศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๑๕	ชาดกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๑๖	พระพุทธศาสนamahayan	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๑๗	พุทธศิลปกรรม	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๑๘	ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๑๙	มั่งคั่งถึที่ปนีศึษา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๒๐	ศึษาอึสร่ทางพระพุทศานา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๒๑	สัมนนาพระพุทศานา	๓ (๓-๐-๖)
๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต		
๑๐๑ ๑๐๑	พระพุทศานากับวึทยาสาสร	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๑๐๒	พระพุทศานากับสัคมสงคราะห์	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๑๐๓	นึทศสาสรึนพระไตรปึฏก	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๑๐๔	ศึษาสาสรึนพระไตรปึฏก	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๒๐๕	พระพุทศานากับนึเวศวึทยา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๒๐๖	จึตวึทยาในพระไตรปึฏก	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๐๗	รึฐสาสรึนพระไตรปึฏก	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๐๘	พระพุทศานากับสึทึมนุชยชน	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๐๙	พระพุทศานากับการพัฒนาที่ยั่งยึน	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๑๐	พระพุทศานากับสาธารณสุข	๓ (๓-๐-๖)
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต		
๑๐๑ ๓๒๒	เปรึยบเทึยบเถรวาทกัษมหายาน	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๒๓	พุทศธรรมาบัสัคมไทย	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๒๔	อักรจารึกึนพระไตรปึฏก	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๒๕	พระสึตรมหายาน	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๒๖	พระพุทศานากับสันตึภาพ	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๒๗	พระพุทศานากับสถานภาพสตรึ	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๒๘	พระพุทศานากับสัคมวึทยา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๒๙	พระพุทศานากับเทคนึโลยึสารสนเทศ	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๓๓๐	ชึวึตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทศานา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๓๑	พระพุทศานากับเศรชฐสาสร	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๓๒	พระพุทศานากับสาสรพระราชา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๓๓	มึลึนทปึญหาศึษา	๓ (๓-๐-๖)
๑๐๑ ๔๓๔	ประวึตึสาสรพระพุทศานาในประเทศไทย	๓ (๓-๐-๖)

๑๐๑ ๔๓๕	เนตติปกรณ์ศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
xxx xxx	อารยธรรมอีสานศึกษา	๓ (๑-๒-๖)
xxx xxx	อีสานนวัตวิถีพุทธ	๓ (๑-๒-๖)
xxx xxx	อารยธรรมร้อยแก่นสารภูมิศึกษา	๓ (๑-๒-๖)

(๓)หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๑.๔ แสดงแผนการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๑	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)	
	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม *	๓ (๓-๐-๖)
	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี	๓ (๓-๐-๖)
	๐๐๐ ๑๔๐ กรรรฐฐาน ๑	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา	
	๑๐๑ ๑๐๑ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๑๐๓ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๘

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๒	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)	
	๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)
	๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
	๐๐๐ ๒๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา *	๓ (๓-๐-๖)
	๐๐๐ ๒๓๘ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา	
	๑๐๑ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๑๐๔ ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๘

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๑	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)	
	๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล *	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก)	
	xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
	๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา *	๓ (๓-๐-๖)
	๐๐๐ ๒๔๑ ธรรมเนียม ๒	๓ (๒-๒-๕)
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา	
	๑๐๑ ๒๐๕ พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๘

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๒	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (บังคับ)	
	๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (เลือก)	
	xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
	๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา *	๓ (๓-๐-๖)
	๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา *	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา	
	๑๐๑ ๒๐๖ จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๘

หมายเหตุ : * รายวิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๑	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๐๐๐ ๓๔๒ กรรณฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๑๐๑ ๓๑๒ พุทธปรัชญาเถรวาท	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๓๑๔ วิสุมิธรรม	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๑๐๑ ๓๐๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๓๐๘ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๒	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๑๐๑ ๓๑๑ หลักพุทธธรรม	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๓๑๓ ธรรมบทยศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๑๐๑ ๓๐๙ พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๓๑๐ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๑-๒-๖)
	วิชาเลือกเสรี xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๑	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๐๐๐ ๔๔๓ กรรณฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)
	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๑๐๑ ๔๑๖ พระพุทธศาสนามหายาน	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๔๑๘ ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๔๒๐ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๘

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษา	รหัสวิชา/ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
๒	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๑๐๑ ๔๑๕ ขาดกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๔๑๗ พุทธศิลปกรรม	๓ (๓-๐-๖)
	๑๐๑ ๔๑๙ มงคลัตถทีปนิศึกษา	
	๑๐๑ ๔๒๑ สัมมนาพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเลือกเสรี xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	xxx xxx xxxxxxxxxxxxxxx	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๕

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปรากฏตามเอกสารในภาคผนวก ก

๓.๒. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชนตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล/เลขประจำตัวประชาชน	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	ชื่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปี พ.ศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี (พันนา) ๓๓๒๒๐๐๑๙๒๒๘๒	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (บาลี) พธ.บ.(สังคมศึกษา) ป.ธ.๙	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กองบาลีสนามหลวง	๒๕๖๐ ๒๕๔๙ ๒๕๔๔ ๒๕๔๖
รองศาสตราจารย์	พระมหาโยธิน โยธิโก (ปัดชาลี) ๓๔๑๑๔๐๐๔๔๐๕๔๙	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) อ.ม. (ภาษาบาลีและสันสกฤต) ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย) พธ.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ) ป.ธ.๙	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กองบาลีสนามหลวง	๒๕๖๒ ๒๕๔๘ ๒๕๔๘ ๒๕๔๓ ๒๕๔๖
อาจารย์	พระมหาสำรอง สดณฺโฑ (แสงทอง) ๕๔๑๑๒๐๐๑๐๗๕๔๑	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) ป.บัณฑิต (วิชาชีพครู) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๕๖ ๒๕๕๔ ๒๕๕๒
อาจารย์	พระภาณุวัฒน์ จันทพจนโน (จันทาพูน) ๑๕๗๐๗๐๐๒๐๔๑๑๗	พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๓ ๒๕๖๒ ๒๕๖๔
อาจารย์	ดร.อินตอง ชัยประโคน PA 0050362	ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒ ๒๕๕๐ ๒๕๔๘

๓.๒.๒ อาจารย์พิเศษ

เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม(การฝึกงานหรือสหกิจศึกษา)

- ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

ข้อกำหนดในการทำโครงการ ต้องเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างผลงานวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านพระพุทธศาสนา

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

การจัดทำโครงการและวิจัย สามารถบูรณาการรายวิชาที่เปิดสอนในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตสามารถทำงานเป็นทีม มีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือ โปรแกรม ในการทำโครงการ และโครงการสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนา สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในรายวิชาที่เรียน มีการใช้ทักษะทางด้านปัญญา ในการสังเคราะห์และบูรณาการความรู้สร้างสรรค์ บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๒) ด้านความรู้ ๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๓ ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔

๕.๔ จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต

๕.๕ การเตรียมการ

มีรายวิชาเพื่อเตรียมการบูรณาการวิจัย บริการวิชาการและสังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีการกำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ework ทางเว็บไซต์ และปรับปรุงให้ทันสมัยเสมอ อีกทั้งมีตัวอย่างework ให้ศึกษา

๕.๖ กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดหัวข้อและเกณฑ์การประเมินผลทวนสอบมาตรฐานโดยกำหนด เกณฑ์/มาตรฐานการประเมินผลรายวิชา

๕.๖.๒ ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๓ ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแบบฟอร์ม

๕.๖.๔ ผู้สอนและผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน

๕.๖.๕ ผู้เรียนนำเสนอผลการศึกษาและรับการประเมินโดยผู้สอนประจำรายวิชา

๕.๖.๖ ผู้สอนเข้าฟังการนำเสนอผลการศึกษาของผู้เรียน

๕.๖.๗ มีการนำคะแนนแต่ละรายวิชาเสนอขอความเห็นจากอาจารย์ประจำวิชาผ่านคณะกรรมการ หลักสูตรและคณะกรรมการบริหารคณะ

หมวดที่ ๔
ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านความรู้ มีทักษะการสื่อสาร	มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้นิสิตมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมขององค์กร รวมทั้งพัฒนาดตนเองและพัฒนาการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ด้านศีลธรรม มีจิตอาสา จิตสำนึกสาธารณะรับใช้สังคม	มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้นิสิตมีจิตสาธารณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม องค์กรและสิ่งแวดล้อม
ด้านปัญญา มีความรอบรู้ในวิชาการทางพระพุทธศาสนา สามารถนำเอาองค์ความรู้ประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีเทคนิคกระบวนการสอน เพื่อให้นิสิตมีทักษะการใช้ชีวิต พัฒนาจิตใจและสังคม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

๒.๑ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

(๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการสอน

- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา

(๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

(๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา

(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา

(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ

(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ

(๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

(๑) ทดสอบย่อย

(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน

(๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

(๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ

(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา

(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ

(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ

(๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) ทดสอบย่อย

(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม

(๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) มอบหมายงานกลุ่ม

(๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

(๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการท างานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๒.๒ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ใดบ้าง

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต																
ก. วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม		●	●	●		●		●	●		●			●	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป			●	●		●	●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล			●	●	●			●	●	●				●	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			●	●		●			●		●			●	●
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น			●	●	●			●			●				●
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย			●	●		●	●	●					●		●
ข. วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง			●	●		●		●				●			
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น		●		●		●		●	●			●	●		●
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน		●	●	●		●		●	●		●	●		●	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น				●			●							●	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้			●	●		●	●		●			●	●	●	●
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่				●		●	●		●			●	●		●
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น				●	●		●	●		●					
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		●		●		●	●		●			●			
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน			●	●	●		●		●			●			●
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น				●				●						●	

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาอื่นต้นชั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	●		●	●		●	●		●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม			●	●	●		●	●			●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา		●	●	●		●		●	●	●	●	●			
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ		●	●	●		●		●	●	●	●	●		●	
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล		●	●	●		●	●		●	●		●			
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ			●	●	●		●		●			●		●	●
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม			●	●		●	●	●				●			
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป			●	●			●			●		●			

๒.๓ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการ

สอน

- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา
- (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ

- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- (๔) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน
- (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

๒.๔ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตร รับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้			ทักษะทางปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์			ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	●			●	●		●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา		●		●		●		●	●		●		●	●	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	●			●			●				●			●	
๐๐๐ ๑๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	●		●			●	●	●				●	●		●
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา		●		●		●			●	●				●	
๐๐๐ ๒๓๙	จรรยาภาควิชาอักษร		●	●		●			●	●			●			●
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	●		●			●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	●					●			●		●	●		●	●

๒.๕. การพัฒนาผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาเฉพาะด้าน

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต
- (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
- (๓) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้
- (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรี

ของความเป็นมนุษย์

- (๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน
- (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึก

การแก้ปัญหาการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน
- (๒) ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมาย
- (๓) ประเมินคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

๒) ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
- (๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนารวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม
- (๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไป

ประยุกต์ใช้

- (๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ

ทางด้านพระพุทธศาสนา

- (๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- (๕) ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปฏิบัติของผู้เรียนด้านต่าง ๆ คือ

- (๑) การทดสอบย่อย
- (๒) การสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน

(๓) ประเมินจากรายงานหรืองานที่มอบหมาย

(๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ

(๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

(๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ

(๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม

(๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

(๓) มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงงาน และนำเสนอ

(๔) ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสภาพจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) การทดสอบย่อย

(๒) การสอบกลางภาค และปลายภาคเรียน

(๓) ประเมินจากรายงาน หรืองานที่มอบหมาย

(๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน

(๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม

(๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

(๑) มีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบ และการเป็นสมาชิก ที่ดีของกลุ่ม

(๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

(๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน

(๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพ และเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและ กลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

(๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์

(๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่าง ๆ

(๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย

๒.๖ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ของหมวดวิชาเฉพาะด้าน แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง

๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

(๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต

(๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม

(๓) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้

(๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

(๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา

๒) ด้านความรู้

(๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

(๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม

(๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้

(๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา

(๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ

(๒) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

(๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ

(๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน

(๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม

(๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย

(๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

(๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping) ของหมวดวิชาเฉพาะด้าน

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
วิชาแกน ๓๓	หน่วยกิต																					
๑๐๑ ๓๑๑	หลักพุทธธรรม	●	○	○	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๒	พุทธปรัชญาเถรวาท	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๓	ธรรมบทศึกษา	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๔	วิสุทธิมรรคศึกษา	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๕	ชาดกศึกษา	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○
๑๐๑ ๓๑๖	พระพุทธศาสนามหายาน	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○
๑๐๑ ๔๑๗	ศิลปกรรมในพระพุทธศาสนา	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๔๑๘	ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๔๑๙	มงคลัตถ์ปิศึกษา	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๔๒๐	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๔๒๑	สัมมนาพระพุทธศาสนา	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																						
๑๐๑ ๑๐๑	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๑๐๓	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๑๐๔	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๒๐๕	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๒๐๖	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๓๐๗	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๓๐๘	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๓๑๐	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รหัสวิชา	รายวิชา	๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒. ความรู้					๓. ทักษะทางปัญญา				๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔
วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต																						
๑๐๑ ๓๒๒	เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○
๑๐๑ ๓๒๓	พุทธธรรมกับสังคมไทย	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	●
๑๐๑ ๓๒๔	อักษรจารึกในพระไตรปิฎก	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๕	พระสูตรมหายาน	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๖	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●
๑๐๑ ๓๒๗	พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๘	พระพุทธศาสนากับสังคมวิทยา	●	○	●	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๓๒๙	พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ	●	○	○	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	●
๑๐๑ ๓๓๐	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๑	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์พระราชา	●	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๓	มิลินทปัญหาศึกษา	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○
๑๐๑ ๔๓๔	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
๑๐๑ ๔๓๕	เนติปกรณ์ศึกษา	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
		●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
		●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●
		●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●

๓. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

๓.๑ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๑

๑) นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการ และเนื้อหาทางพระพุทธศาสนา รวมถึงทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

๒) นิสิตมีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมและพระพุทธศาสนา

๓) นิสิตมีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๔) นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูล ตัวเลข ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๒ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๒

๑) นิสิตมีความรู้เข้าใจในคัมภีร์ วรรณกรรม พิธีกรรม หลักการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา และคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

๒) นิสิตมีความเคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๓) นิสิตสามารถใช้ความรู้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล

๔) นิสิตมีความสามารถค้นหาข้อมูล มีทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๓ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๓

๑) นิสิตสามารถใช้หลักพุทธธรรมและหลักการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเข้าใจถูกต้อง

๒) นิสิตสามารถศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ วิพากษ์และสรุปประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

๓) นิสิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่

๔) นิสิตสามารถแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างเหมาะสม

๓.๔ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาปีที่ ๔

๑) นิสิตสามารถบูรณาการหลักพระพุทธศาสนาในการศึกษาค้นคว้าและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน มีทักษะการทำโครงการ งานวิจัย เพื่อรับใช้สังคมไทย สังคมโลกและสนองงานคณะสงฆ์

๒) นิสิตสามารถบูรณาการความรู้ทางพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) นิสิตสามารถบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและนำสังคมสู่สันติสุขในระดับชาติและนานาชาติ

๔) นิสิตสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย และสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. ภาวะเทียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ๒๕๖๑

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

๒.๑.๑ ให้กำหนดระบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิตเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องทำความเข้าใจตรงกันทั้งสถาบัน และนำไปดำเนินการจนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกจะต้องสามารถตรวจสอบได้

๒.๑.๒ การทวนสอบในระดับรายวิชาควรให้นิสิตประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา มีคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบให้เป็นไปตามแผนการสอน มีการประเมินข้อสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๒.๑.๓ การทวนสอบในระดับหลักสูตรสามารถทำได้โดยมีระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

๒.๒. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจกสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต มีการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในประเด็นต่อไปนี้

๒.๒.๑ ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ประเมินจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในด้านระยะเวลาในการมีงานทำ ความเห็นต่อความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบอาชีพ

๒.๒.๒ การสัมภาษณ์หรือการส่งแบบประเมินผู้ประกอบการและสถานศึกษา เพื่อประเมินความพึงพอใจของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๓ การประเมินจากศิษย์เก่า ในแง่ของความพร้อมและความรู้จากสาขาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เกี่ยวเนื่องกับการประกอบอาชีพของบัณฑิต รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาประเมินหลักสูตร หรือเป็นอาจารย์พิเศษ ต่อความพร้อมของนิสิตในการเรียนและคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทวนสอบการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ของนิสิต

๒.๒.๕ ผลงานจำนวนโครงการที่นิสิตได้จัดทำและได้รับการยอมรับจากสังคมจนได้รับการ จดสิทธิบัตร จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ จำนวนกิจกรรมการกุศลเพื่อสังคมและประเทศชาติ จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ๒๕๖๑ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓.๑.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

- ๓.๑.๓ ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทักษะด้านภาษาอังกฤษและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๓.๑.๔ ไม่มีพันธะด้านหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๖

การพัฒนาอาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

๑.๑ มีระบบและกลไกการรับอาจารย์ใหม่

มีกลไกการรับอาจารย์ใหม่ ตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย มีคณะกรรมการคัดเลือก มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก แล้วประกาศรับการคัดเลือกเป็นอาจารย์ตามระบบของมหาวิทยาลัย มีการตรวจสอบคุณสมบัติ การทดสอบความรู้และการสัมภาษณ์ และประกาศรายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกแล้วนำเสนอแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑.๒ การเตรียมความพร้อมสำหรับอาจารย์ใหม่

มีปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้เข้าใจระบบ ระเบียบ และขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ ภาระหน้าที่ของอาจารย์ รวมทั้งแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย และแนวทางการดำเนินงานของหลักสูตร

๑.๓ การกำหนดภาระงานอาจารย์ใหม่

ประชุมเพื่อมอบหมายภาระงานให้กับอาจารย์ใหม่ โดยเน้นสร้างกระบวนการเรียนรู้การทำงาน ของอาจารย์ กำหนดภาระงานสอนให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และมีคณาจารย์ในหลักสูตรคอยให้ คำแนะนำการจัดทำแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน การประเมินผล และการ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

๑.๔ การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ใหม่

มีแผนพัฒนาอาจารย์เป็นรายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหลักสูตร ส่งเสริมการศึกษาต่อ การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพอาจารย์ด้านการจัดการเรียน การสอน การผลิตผลงานทางวิชาการ งานวิจัย และงานสร้างสรรค์

๑.๕ การประเมินอาจารย์ใหม่

มีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอาจารย์ และมีการประเมินศักยภาพ โดยผู้บริหารและนิสิต เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑. การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

๒.๑.๑ พัฒนานองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดอบรมเพื่อพัฒนานองค์ความรู้ ของอาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจตามโครงสร้างเนื้อหาในหลักสูตร และพัฒนานองค์ความรู้ตามสาระรายวิชา

๒.๑.๒ พัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมทักษะและประสบการณ์จัดการ เรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งมีการส่งอาจารย์เข้าร่วมอบรม สัมมนา และเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน

๒.๑.๓ พัฒนาทักษะการผลิตและใช้สื่อการสอน โดยมีการอบรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ให้สามารถ ผลิตสื่อการสอนและสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๔ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนากระบวนการจัดการเรียน การสอน รวมทั้งพัฒนาทักษะการวัดและการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒. การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

๒.๒.๑ การพัฒนาวิชาการ

๒.๒.๑.๑ พัฒนาความรู้และความเข้าใจ ให้มีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนา

๒.๒.๑.๒ พัฒนาทักษะการบูรณาการวิชาการความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

๒.๒.๑.๓ พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อใช้ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๑.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความวิจัย และบทความวิชาการ

๒.๒.๒ การพัฒนาวิชาชีพด้านอื่น ๆ

ส่งเสริมสหวิทยาการ โดยบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์อื่น ๆ

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ในการกำกับดูแลและบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ผ่านการประชุมพิจารณา ควบคุม ดำเนินการ ทั้งการกำกับรายวิชา การวางระบบผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และติดตามผลการดำเนินงาน หลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้กระบวนการ PDCA

๒. บัณฑิต

๒.๑ หลักสูตรมีการติดตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้

๒.๒ หลักสูตรมีการกำกับติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาใช้พัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

๒.๓ หลักสูตรมีการสำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตมาพิจารณาจัดทำโครงการและกิจกรรมในการพัฒนานิสิต พัฒนาคณาจารย์ รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

๒.๔ หลักสูตรมีทำเนียบศิษย์เก่า และนำศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและอาชีพมามีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงและสร้างแรงบันดาลใจให้กับบัณฑิตรุ่นน้อง

๓. นิสิต

๓.๑ หลักสูตรมีระบบกลไกการรับนิสิต มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่หลากหลาย

๓.๒ หลักสูตรมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยให้คำปรึกษาแก่นิสิตตลอดหลักสูตร ด้านการศึกษาตามหลักสูตร และการจัดการปัญหาด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาต้องกำหนดเวลาที่ให้นิสิตเข้าพบหรือวิธีการ ติดต่อในรูปแบบต่าง ๆ และแจ้งให้นิสิตทราบ

๓.๓ หลักสูตรมีการจัดโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพนิสิตในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนา อัตลักษณ์นิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โครงการบริการวิชาการ และโครงการเตรียมความพร้อมให้แก่ นิสิต เป็นต้น

๓.๔ หลักสูตรมีการติดตามข้อมูลที่แสดงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนิสิต ได้แก่ อัตราการคงอยู่ของนิสิต อัตราการสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

๓.๕ หลักสูตรมีการจัดการข้อร้องเรียน ให้นิสิตสามารถแจ้งข้อร้องเรียนได้ตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

๔. อาจารย์

๔.๑ การรับอาจารย์ใหม่

มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่จะต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาพระพุทธศาสนาหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์โดยจะต้องสอบผ่าน ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ การรับอาจารย์ใหม่ ต้องมีความเหมาะสม กับจำนวนนิสิต

๔.๒ การบริหารอาจารย์

หลักสูตรมีการบริหาร โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างชัดเจน โดย มอบหมายภาระงานตามความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ส่งเสริม สนับสนุนใน

การพัฒนาผลงานทางวิชาการ ทำให้อัตราการคงอยู่ของอาจารย์อยู่ในระดับสูง และมีคะแนนความพึงพอใจของอาจารย์มากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

ทั้งนี้ โดยบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนจะต้องประชุมร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผลและให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และได้บันทึกเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๓ การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

หลักสูตรส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ทุกรูป/คน ได้รับการพัฒนาด้านวิชาการหรือวิชาชีพ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยอาจารย์ทุกท่านจะต้องผลิตผลงานทางวิชาการให้ได้ ดังนี้

(๑) ผลงานวิจัย จำนวน ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปี

(๒) บทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารที่อยู่ในฐาน TCI จำนวน ๑ เรื่องต่อปี

(๓) เอกสารประกอบการสอน /หนังสือ/ตำรา/งานแปล ประเภทใดประเภทหนึ่ง จำนวน ๑ เรื่องต่อปี

ทั้งนี้ หลักสูตรจะต้องพัฒนาระบบและกลไกภายในที่เอื้อต่อการพัฒนาผลงานทางวิชาการดังกล่าวข้างต้น ในขณะเดียวกันในด้านประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์จะต้องได้รับผลการประเมินความพึงพอใจจากนิสิตมีคะแนนความพึงพอใจมากกว่า ๓.๕ (จากระดับ ๕)

๕. หลักสูตร การเรียนการสอนและการประเมินผู้เรียน

หลักสูตรมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการออกแบบหลักสูตร ควบคุม กำกับการจัดทำรายวิชา การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา การประเมินผู้เรียน การกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและมีผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

๕.๑ สาระของรายวิชาในหลักสูตร

หลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอน ให้การเรียนรู้ของผู้เรียนตรงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในสาระรายวิชาโดยการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน มคอ.๒

๕.๒ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

๕.๒.๑. ก่อนเปิดภาคการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประชุมพิจารณากำหนดอาจารย์ผู้สอน ให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ตามความรู้ความสามารถและความชำนาญในเนื้อหา ประสิทธิภาพการทำงาน และผลงานทางวิชาการของผู้สอน โดยมีการกำกับติดตามให้อาจารย์ทุกท่านจัดทำมคอ. ๓ และมคอ. ๕ ทุกรายวิชา รวมทั้งมีการประเมินหลักสูตร (มคอ. ๗) อย่างครบถ้วน

๕.๒.๒ ก่อนเปิดภาคการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ได้กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์พิเศษ ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มีประสิทธิภาพในการสอน สามารถจัดทำมคอ. ๓ และมคอ. ๕ ได้ โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีการติดตาม และกำกับการเรียนการสอนของอาจารย์พิเศษ และให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดภาคการศึกษา

๕.๒.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประชุมประเมินกระบวนการกำหนดผู้สอน และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

๕.๓ การประเมินผู้เรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรได้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๓.๑ หลักสูตรมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยใช้การประเมินตามสภาพจริงโดยมีเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย

๕.๓.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนจัดทำและนำเสนอ มคอ.๕ เพื่อประเมินผลการเรียนการสอน และทางหลักสูตรได้ร่วมกันจัดทำมคอ.๗ เพื่อประเมินหลักสูตรตลอดปีการศึกษา

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

หลักสูตรมีความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีหลายประการ ได้แก่ ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ที่พักของนิสิต ฯลฯ และความพร้อมของอุปกรณ์ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอนห้องสมุด หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น แหล่งเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ต้องมีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพพร้อมใช้งานทันสมัย โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มากกว่า ๓.๕ คะแนน (จากระดับ ๕)

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑ ๒๕๖๕	ปีที่ ๒ ๒๕๖๖	ปีที่ ๓ ๒๕๖๗	ปีที่ ๔ ๒๕๖๘	ปีที่ ๕ ๒๕๖๙
๑. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตามและทบทวน การดำเนินงานหลักสูตร	√	√	√	√	√
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.๒ ที่ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)	√	√	√	√	√
๓. มีรายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของ ประสบการณ์ ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ให้ครบทุกรายวิชา	√	√	√	√	√
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้า มี) ตามแบบ มคอ. ๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลัง สิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	√	√	√	√	√
๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	√	√	√	√	√

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑ ๒๕๖๕	ปีที่ ๒ ๒๕๖๖	ปีที่ ๓ ๒๕๖๗	ปีที่ ๔ ๒๕๖๘	ปีที่ ๕ ๒๕๖๙
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	√	√	√	√	√
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินการที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	-	√	√	√	√
๘. คณาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้าน การจัดการเรียนการสอน	√	√	√	√	√
๙. คณาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	√	√	√	√	√
๑๐. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	√	√	√	√	√
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร เผลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕	-	-	-	√	√
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เผลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕	-	-	-	-	√
๑๓. บัณฑิตปริญญาตรีมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สอดผ่านภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เผลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕	-	-	-	√	√
รวมตัวบ่งชี้ที่ต้องดำเนินการข้อ ๑-๕ ในแต่ละปี	๕	๕	๕	๕	๕
รวมตัวบ่งชี้ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๐	๑๒	๑๓

หมวดที่ ๘

การประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑ การประเมินกลยุทธ์การสอน

๑.๑.๑ ประเมินกลยุทธ์การสอนที่ได้วางแผนไว้สำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยการปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน

๑.๑.๒ ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของนิสิตทั้งในและนอกชั้นเรียน

๑.๑.๓ ประเมินจากผลงานของนิสิต ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละรายวิชา

๑.๒ การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

๑.๒.๑ การวิเคราะห์ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างรายวิชา โดยนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนเพื่อปรับกลยุทธ์การสอน

๑.๒.๒ รายงานผลการประเมินทักษะอาจารย์ให้แก่อาจารย์ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อใช้ในการปรับปรุงกลยุทธ์การสอนของอาจารย์ต่อไป

๑.๒.๓ หลักสูตรรวบรวมผลการประเมินที่เป็นความต้องการในการปรับปรุงทักษะการสอนเพื่อนำมาวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องและ/หรือปรับปรุงกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ วางแผนการประเมิน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๒.๒ การประเมินหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยการประเมินการจัดการเรียน การสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๓ ดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินหลักสูตรจากนิสิตชั้นปีสุดท้ายและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา รวมทั้งผู้ใช้บัณฑิต และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ (Key Performance Indicators) โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน และมีผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

๔.๑ รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูล จากการประเมินจากนิสิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ

๔.๒ จัดประชุมวางแผนปรับปรุงหลักสูตร และกลยุทธ์การสอน โดยใช้ผลการประเมินเป็นฐานข้อมูล ในการปรับปรุงและพัฒนา

๔.๓ จัดทำรายงานการประเมินหลักสูตร เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ และผู้เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ก

คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

คำอธิบายรายวิชา		
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต		
๑.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม (Man and Society)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป (General Law)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม สัญญาประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล (Computer and Digital Technology)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย จริยธรรมในสังคมดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ฝึกทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ และการนำเสนอข้อมูลได้	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communications)	๓(๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ	
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญาสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา	
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย (Mathematics and Statistics for Research)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและ	

	คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย	
๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมือง การปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธรศาสนาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Economics)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning)	๓(๓-๐-๖)
	ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา	

	และสื่อประสม	
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Science and Technology)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี	
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Logic)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรกติฐานและปฏิจจวาทีแบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสติวาท วิชาษาว่าที่ของนาการชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์	
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนาม ศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปุจฉา สรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	

๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวาทจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยค สันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟัง คำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม	
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความและฝึกแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese)	๓(๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese)	๓(๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	

๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi)	๓(๓-๐-๖)
	ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย (Thai Culture)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมาและ พัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและ พัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา (Peace Education)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธี ทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะ กระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข	
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ (Leadership)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งาน ในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์ คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่ง	

	กรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า	
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม	
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความ ไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG: จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป (General Religions)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย	

๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๕ หน่วยกิต		
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา		
ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น ภูมิติมรรค วิสุทติมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงศ์ เทวภูมิภา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคีตยวงศ์ มงคลวิเสสภคา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจาก พุทธปัญญา	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคคีย์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปริณิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จูฬกัมมวิภังคสูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลี อักษรต่าง ๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี (Pali)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา (History of Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะ และบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทาง ในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Festival and Traditions)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาล และพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมไทย	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma in English)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และ	

	หนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาคาภาษาอังกฤษ	
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑ (Buddhist Meditation I)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิ वर्ณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒ (Buddhist Meditation II)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายานุปัสสนา สติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓ (Buddhist Meditation III)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนา สติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔ (Buddhist Meditation IV)	๓(๒-๒-๕)
	ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนา สติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนดส่งและสอบอารมณ์	
๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต		
๑๐๑ ๓๑๑	หลักพุทธธรรม (Principles of Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักพุทธธรรมที่สำคัญในพระไตรปิฎก เน้นชั้น ๕ ปฏิจจสมุบาท อริยสัจธรรม โพธิปักขิยธรรม นิพพาน โดยใช้คัมภีร์อรรถกถาและฎีกาประกอบ	
๑๐๑ ๓๑๒	พุทธปรัชญาเถรวาท (Theravada Buddhist Philosophy)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดพุทธปรัชญาเถรวาท ด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ เปรียบเทียบกับปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออก	

๑๐๑ ๓๑๓	ธรรมบทศึกษา (Dhammapada Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้าง หลักธรรมสำคัญของธรรมบท เน้นหลักธรรมสำคัญ แนวคิดเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และวัฒนธรรมอินเดีย คุณค่าของธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย	
๑๐๑ ๓๑๔	วิสุทธิมรรคศึกษา (Visuddhimagga Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของวิสุทธิมรรค อิทธิพลและคุณค่าที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและสังคมไทยร่วมสมัย	
๑๐๑ ๔๑๕	ชาดกศึกษา (Jataka Studies and Social Landscape)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้าง เนื้อหา และแนวคิดที่ปรากฏในชาดก อิทธิพลของชาดก ที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรมท้องถิ่น วิถีชีวิต การเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ในสังคมไทยที่หลากหลาย	
๑๐๑ ๔๑๖	พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน (Mahayana Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของมหายานในอินเดีย การเผยแผ่มหายานเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ หลักธรรม พิธีกรรม และนิยายสำคัญของมหายาน	
๑๐๑ ๔๑๗	พุทธศิลปกรรม (Buddhist Arts)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของพุทธศิลปกรรม ด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ ที่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนา ในยุคสมัยต่าง ๆ อิทธิพลคุณค่าพุทธศิลปกรรมต่อวิถีชีวิต ชุมชน สังคม และแนวทาง การอนุรักษ์ศิลปกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุทางพระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๔๑๘	ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา (English for Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในพระพุทธศาสนา เน้นการอ่านเอกสารทางพระพุทธศาสนาโดย เลือกหนังสือที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น พระพุทธเจ้าสอนอะไร (What the Buddha Taught) เป็นต้น	
๑๐๑ ๔๑๙	มังคลัตถทีปนีศึกษา (Mangalattadhipani Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาโครงสร้าง และเนื้อหาสาระของมังคลัตถทีปนี อิทธิพลของมังคลัตถทีปนีที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา แนวคิด และการประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑	
๑๐๑ ๔๒๐	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา (Independent Study on Buddhism)	๓(๓-๐-๖)

	ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา โดย ความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	
๑๐๑ ๔๒๑	สัมมนาพระพุทธศาสนา (Seminar on Buddhism)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการและดำเนินการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในประเด็นต่าง ๆ โดยเสนอผลงานการค้นคว้าและรายงานประกอบการสัมมนา	
	๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	
๑๐๑ ๑๐๑	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ (Buddhism and Science)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ลักษณะ ขอบข่ายและวิธีการแสวงหาความจริง ของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีสัมพัทธภาพ ทฤษฎีควอนตัมฟิสิกส์ และทัศนะของนักวิทยาศาสตร์ที่มีต่อ พระพุทธศาสนา รวมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อโลกและ พระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๑๐๒	พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ (Buddhism and Social Works)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของสังคมสงเคราะห์ หลักการ รูปแบบ และวิธีการ สังคมสงเคราะห์ในพระไตรปิฎก เน้นพระจริยาของพระพุทธเจ้า บทบาท และ ความสำคัญของพระสงฆ์ในการสังคมสงเคราะห์	
๑๐๑ ๑๐๓	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Communication in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ คำสอนสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรมกับการสื่อสาร ในพระไตรปิฎก	
๑๐๑ ๑๐๔	ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก Education in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมายและขอบข่ายของศึกษาศาสตร์ ทฤษฎีทางศึกษาศาสตร์ หลักธรรม สำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับการศึกษา บุรณาการโดยเน้นเป้าหมาย ของ การศึกษาตามไตรสิกขา กระบวนการจัดการศึกษาแบบกัลยาณมิตร และโยนิโส มนสิการ วิธีสอนของพระพุทธเจ้า คุณธรรมแลจริยธรรมของครู	
๑๐๑ ๒๐๕	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา (Buddhism and Ecology)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของนิเวศวิทยา หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎก ที่ เกี่ยวกับนิเวศวิทยา ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับระบบนิเวศ มนุษย์กับธรรมชาติ วิกฤตการณ์ในระบบนิเวศ นโยบายของรัฐและกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม แนวทาง การอนุรักษ์ระบบนิเวศ ด้วยหลักการทางพระพุทธศาสนา	

๑๐๑ ๒๐๖	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก (Psychology in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาคำสอนเรื่องจิตและเจตสิกในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบกับเรื่องจิตวิทยาตะวันตกปัจจุบัน พฤติกรรม ของมนุษย์ตามแนวจิต ๖ และการพัฒนาจิตด้วยสมถะและวิปัสสนา	
๑๐๑ ๓๐๗	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Political Science in Tipitaka)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย แนวคิดทฤษฎี ความเป็นมา อุดมการณ์ และความขัดแย้ง ทางการเมือง รูปแบบการปกครอง การเลือกตั้ง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการปกครอง วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี รูปแบบการปกครอง ในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบหลักนิติรัฐและนิติธรรม ประยุกต์และบูรณาการหลักการทางพระพุทธศาสนากับหลักรัฐศาสตร์	
๑๐๑ ๓๐๘	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน (Buddhism and Human Rights)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดพื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพของพลเมือง หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศไทยและสังคมโลก หลักปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติของไทย และประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	
๑๐๑ ๓๐๙	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Buddhism and Sustainable Development)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักสากล (SDGs) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเชิงพุทธ เพื่อพัฒนามนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	
๑๐๑ ๓๑๐	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข (Buddhism and Healthy Care)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุข ตามหลักการแพทย์แผนปัจจุบัน โรคและสมุฏฐานของโรค หลักการบริโภคปัจจัย ๔ เกสซ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา วิธีรักษาโรค การส่งเสริมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม จริยธรรมในการรักษาพยาบาล โดยบูรณาการกับการแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนา	
	๒.๓ วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนาพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต	
๑๐๑ ๓๒๒	เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน (Comparison between Theravada and Mahayana)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาเปรียบเทียบสถานะและพระจริยาของพระพุทธเจ้า สถานะ และบทบาท ของพระโพธิสัตว์ คำสอนเรื่องธรรมกาย ทศบารมี ไตรลักษณ์ ปฏิจจสมุปบาท นิพพาน และพิธีกรรมสำคัญของนิกายทั้งสอง	
๑๐๑ ๓๒๓	พุทธธรรมกับสังคมไทย (Buddhadhamma and Thai Society)	๓(๓-๐-๖)

	ศึกษาความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ หลักพุทธธรรมที่มีต่อสังคมไทย การประยุกต์ใช้และบูรณาการหลักพุทธธรรมกับวิทยาการร่วมสมัย และพัฒนา คุณภาพชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข	
๑๐๑ ๓๒๔	อักษรจารึกในพระไตรปิฎก (Tipitaka Scripts)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาอักษรต่าง ๆ ที่ใช้จารึกพระไตรปิฎก คือ อักษรเทวนาครี สิงหล ขอม พม่า มอญ อักษรธรรมล้านนา และอักษรโรมัน ให้สามารถอ่านออก เขียนได้	
๑๐๑ ๓๒๕	พระสูตรมหายาน (Mahayana Sutras)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักธรรมสำคัญในพระสูตรมหายานโดย เลือกศึกษาพระสูตรที่สำคัญ เช่น ปรัชญาปารมิตาหฤทยสูตร ทศภูมิโกสูตร สัทธรรมปุณฑริกสูตร สุขาวดี วยุหสูตร ติมิลเกียรติินิเทศสูตร และลัทธิกาวตารสูตร	
๑๐๑ ๓๒๖	พระพุทธศาสนากับสันติภาพ (Buddhism and Peace)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ หลักการและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งแนวพุทธ โดยเน้นรูปแบบและวิธีการ สังคมสามัคคี และใช้แนวคิดเรื่องสันติภาพทางตะวันตกมาเทียบเคียง	
๑๐๑ ๓๒๗	พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี (Buddhism and Women)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิดสตรีนิยม สถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในทัศนะ ของพระพุทธศาสนา ศักยภาพในการบรรลุธรรม การอุปถัมภ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน	
๑๐๑ ๓๒๘	พระพุทธศาสนากับสังคมวิทยา (Buddhism and sociology)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาขอบข่าย เนื้อหาสำคัญของสังคมวิทยา แนวคิดพระพุทธศาสนาด้านสังคม พฤติกรรม บทบาทหน้าที่ขององค์กร หลักธรรมสำคัญที่เกี่ยวกับสังคม การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสังคม วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย และในสังคมโลก	
๑๐๑ ๓๒๙	พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ (Buddhism and Information Technology for Communication)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า จริยธรรม กฎหมายกับการสื่อสาร การประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๓๓๐	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา (Life and Works of Buddhist Scholars)	๓(๓-๐-๖)

	ศึกษาชีวประวัติ ผลงานด้านการรจนาและการแปลหนังสือ ตำรา และคัมภีร์ พระพุทธศาสนาของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน	
๑๐๑ ๔๓๑	พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์ (Buddhism and Modern Economy)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความหมาย ขอบเขต หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์จุลภาคและมห ภาค วิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจ ยุคดิจิทัล เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ จริยธรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามแนวหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา	
๑๐๑ ๔๓๒	พระพุทธศาสนากับศาสตร์พระราชา (Buddhism and The King's Philosophy)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา และกระบวนการพัฒนาเชิง พุทธบูรณาการที่สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนามนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	
๑๐๑ ๔๓๓	มิลินทปัญหาคีศึกษา (Milindapanha Studies)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาความเป็นมา ความสำคัญ แนวคิดของมิลินทปัญหา ลักษณะการใช้สำนวนภาษา บทสนทนา วิธีการคิดและการตอบปัญหา และแนวคิดทางปรัชญาที่ปรากฏ ในมิลินท ปัญหา	
๑๐๑ ๔๓๔	ประวัติพระพุทธศาสนาในประเทศไทย (Buddhism in Thailand)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติความเป็นมา พัฒนาการของพระพุทธศาสนาในสมัยล้านนา สมัย สุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ และอิทธิพล ของ พระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย	
๑๐๑ ๔๓๕	เนตติปกรณ์ศึกษา (Nettipakarana Study)	๓(๓-๐-๖)
	ศึกษาประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสาระสำคัญของคัมภีร์เนตติปกรณ์ วิเคราะห์ หลักการอธิบายธรรมโดยหาระ ๑๖ นัย ๕ สาสนปทัฏฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์ พระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้หลักการอธิบายธรรม และแก้ปัญหาการเข้าใจธรรมตามแนวเนตติปกรณ์	
xxx xxx	อารยธรรมอีสานศึกษา Isan civilization studies	๓ (๑-๒-๖)
	ศึกษาหลักฐานร่องรอยอารยธรรมอีสานอันแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของ พระพุทธศาสนาในสังคมอีสานจากอดีตถึงปัจจุบัน วิถีชีวิต การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทัศน์ ทางพระพุทธศาสนาด้วยการปรับตัวตามบริบทความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนอิทธิพลและ คุณค่าของพระพุทธศาสนาที่มีต่อผู้คนในสังคมอีสาน	

xxx xxx	พุทธนวัตกรรมอีสาน Buddhist Innovation of Isan	๓ (๑-๒-๖)
	ศึกษาภูมิปัญญา วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความคิดสร้างสรรค์ของคนอีสาน ตลอดจนการนำหลักพุทธเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาระดับฐานราก ตลอดจนกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสู่การสร้างนวัตกรรมวิถีพุทธ	
xxx xxx	อารยธรรมร้อยแก่นสารภูมิศึกษา Civilization Roi Kaen Sarapoom Study	๓ (๑-๒-๖)
	ศึกษาอารยธรรมชีวิต ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมเอกลักษณ์ท้องถิ่น ผ่านกระบวนการทัศน์ทางพระพุทธศาสนาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม มีพัฒนาการ มีอิทธิพลทรงคุณค่า มีต้นทุน และบทบาทต่อสังคมในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และชัยภูมิ	
๔) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต		
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบ ของอาจารย์ที่ปรึกษา		

ภาคผนวก ข

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสนตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา		หมายเหตุ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	
รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : ๒๕๕๐๑๘๕๑๑๐๔๐๐๒๗ ภาษาไทย: หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Buddhist Studies	รหัสและชื่อหลักสูตร รหัสหลักสูตร : xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx ภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Buddhist Studies	
ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Buddhist Studies) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Buddhist Studies)	ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็ม (ไทย) : พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) ชื่อย่อ (ไทย) : พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Buddhist Studies) ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Buddhist Studies)	
๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	
	การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ได้มีการกำหนดปรัชญาของหลักสูตร เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการผลิตบัณฑิตตามพันธกิจ โดยมุ่งเน้นความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะการใช้ชีวิตและทักษะการปฏิบัติงาน และตระหนักถึงประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยได้กำหนดปรัชญา ความสำคัญของหลักสูตร ในการผลิตบัณฑิต ตลอดจนวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน มีรายละเอียดต่อไปนี้	

๑.๑. ปรัชญาของหลักสูตร ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความมุ่งมั่นที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถด้านพระพุทธศาสนาทั้งด้านวิชาการและภาคปฏิบัติ มีหลักวิชาการที่นิสิตสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านอื่น ๆ ตามหลักการศึกษาสมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาชีวิตและพัฒนาสังคมประเทศชาติได้เป็น อย่างดีและมีประสิทธิภาพ	๑.๑. ปรัชญาของหลักสูตร จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการ กับศาสตร์สมัยใหม่ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ดี มีศีลธรรม นำสังคมสู่สันติสุข
๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษา พระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป มหาวิทยาลัย มีปณิธานอันมั่นคงในการที่จะเป็นศูนย์รวมแห่งวิทยาการด้านต่าง ๆ ที่มีคุณค่าต่อมวลมนุษย์ มุ่งมั่นในการทำหน้าที่ให้การศึกษา ค้นคว้า วิจัย แสวงหาความรู้ เกี่ยวกับวิชาการทางพระพุทธศาสนาและสามารถเล่าเรียนวิชาการทางด้านการประยุกต์ใช้กับศาสตร์สาขาต่างๆ ตอบสนองความต้องการของสังคม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาการของมหาวิทยาลัย และพระพุทธศาสนา เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและความเป็นสากล อีกทั้งจะทำหน้าที่เป็นแหล่งให้บริการความรู้เกี่ยวกับกับวิชาการทางพระพุทธศาสนา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนา มวลมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรจัดการศึกษาเพื่อสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ คือ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาพระไตรปิฎก และวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ให้มีความรู้ คุณธรรมและทักษะในการบูรณาการพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาชีวิต สังคม ควบคู่กับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสังคมไทย ป้องกันและแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคม สร้างสังคมสุจริต ส่งเสริมทักษะชีวิตแบบสัมมาชีพ สร้างเกาะคุ้มกันทางสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ๑.๓.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ และวิจัยวิชาการด้านพระพุทธศาสนาได้อย่างแตกฉาน	๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ๑.๓.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และค้นคว้าวิจัยได้อย่างแตกฉาน

๑.๓.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำสังคมไทยและสังคมโลก ด้านจิตใจและปัญญา ๑.๓.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาชีวิตในระดับชาติและนานาชาติ	๑.๓.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมไทยและสังคมโลก ด้านจิตใจและปัญญา ๑.๓.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริการวิชาการ ทะนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ	
---	---	--

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕

หลักสูตรปรับปรุง ปี ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	หมายเหตุ
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต ๑.๑ วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต ๑.๒ วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต ๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๔ หน่วยกิต ๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต ๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต ๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๓๒ หน่วยกิต ๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๙ หน่วยกิต ๓. หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต รวม ๑๔๐ หน่วยกิต	๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต ๑.๑ วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต ๑.๒ วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต ๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๕ หน่วยกิต ๒.๑ รายวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต ๒.๒ วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต ๒.๓ วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต ๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต ๓. หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต รวม ๑๔๑ หน่วยกิต	

ตารางเปรียบเทียบหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	หมายเหตุ
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	
วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม (Man and Society) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคมตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน	๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๓(๓-๐-๖) (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชา สังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม <u>การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบ สันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal</u>	-เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป (General Law) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการเฉพาะ และกฎหมายศาสนาอื่น	๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๓(๓-๐-๖) (General Law) ศึกษา <u>วิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม สัญญาประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้น</u>	-เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา

	<u>ความผิดและ เหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย</u>	
๐๐๐ ๑๐๗ เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Technique of Higher Learning) (๒)(๒-๐-๔) ศึกษาเทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การเขียนรายงานและภาคนิพนธ์	๐๐๐ ๑๑๑ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ ๓(๓-๐-๖) (Language Skills for Learning) ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อ การเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุก ประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์วิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม	รวมรายวิชา เทคนิค การศึกษา ระดับอุดมศึกษา และ ภาษากับ การ สื่อสาร -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ๓(๓-๐-๖) (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟัง และการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อ การสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและ ความคิดเห็น การแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษอย่าง มีประสิทธิภาพ	-รวมรายวิชา ภาษาอังกฤษ เบื้องต้น และ ภาษาอังกฤษ ขั้นสูง -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
	๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล ๓(๓-๐-๖) (Computer and Digital Technology) ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย จริยธรรม ในสังคมดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ในอนาคต ฝึกทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตีราคำนวณ และการนำเสนอข้อมูลได้	
๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาความหมายและขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา ศาสนาและวิทยาศาสตร์ สาขาปรัชญา และสาระสำคัญของ	๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Philosophy) <u>ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา</u> <u>ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาระ</u> <u>สำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญา</u>	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

ปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญา ตะวันออกและปรัชญาตะวันตก	<u>ตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้ เหตุผลทางปรัชญา</u>	
๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Logic) ศึกษานิमित คำที่เป็น ปฏิบัติต่อกัน วิชา การนิยามความหมาย ญัตติ ประพจน์ใน แบบ ต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็น ปฏิบัติแห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรตธาน มานและปฏิเสธวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและ วิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของ พระพุทธเจ้า ในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาใน คัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยา ของนิกายสรวาสตีวาท วิชาษาวาที่ของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือน และความต่าง ระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับ ตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรก ในคัมภีร์	๐๐๐ ๑๑๓ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Logic) ศึกษา นิमित คำที่เป็นปฏิบัติต่อกัน วิชา การนิยาม ความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่ง ญัตติ ความเป็นปฏิบัติแห่งญัตติ ญัตติผสม การให้ เหตุผล ปรตธานมานและปฏิเสธวาที่ แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนา ของ พระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยา ของนิกายสรวาสตีวาท วิชาษาวาที่ของนาคารชุน เปรียบเทียบความ เหมือนและความต่าง ระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิง ตรรกในคัมภีร์	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป (General Religions) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่า ของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษา ศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของ ศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกัน และต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนา ต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือ ระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ใน ประเทศไทย	๐๐๐ ๒๓๓ ศาสนาทั่วไป ๓(๓-๐-๖) (General Religions) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของ ศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมาย ของศาสนา ต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและ ต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อ สังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่าง ศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนา ปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการ เผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าที ของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศ ไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความหมายของภาษาและภาษาศาสตร์ สาขาของวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะ ทั่วไปของภาษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัทศาสตร์ (Phonetics) สร ศาสตร์ (Phonemics) อักษรสากล อักษรไทย และ หลักวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์	๐๐๐ ๑๑๐ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไป ของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์ ภาษา ตามแนวภาษาศาสตร์	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ๒(๒-๐-๔) (Basic Mathematics) ศึกษาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ข้อความ	๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย ๓(๓-๐-๖) (Mathematics and Statistics for Research)	รวมรายวิชา

ประโยชน์เปิด ประพจน์ ตัวบ่งชี้ ปริมาณ ค่าความจริง ตัวเชื่อมข้อความ และนิเสธ การหาค่าความจริง การสมมูลกัน การให้เหตุผล เซต ความหมายเซต ประเภทเซต เซตย่อย การเท่ากันของเซต การดำเนินการของเซต พิชคณิตของเซต และการประยุกต์เซต จำนวนจริง ระบบจำนวนจริง คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการ อสมการ ค่าสัมบูรณ์ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ฟังก์ชัน เชิงซ้อน แมตริกซ์ การดำเนินการแมตริกซ์ การเท่ากัน การบวก การคูณ ดีเทอร์มิแนนต์ อินเวอร์ส แมตริกซ์	ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้ เซิง ปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและ คุณสมบัติของ จำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมตริกซ์ หลักพื้นฐาน ทางสถิติ การรวบรวม ข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้ม เข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การ ทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการ วิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย	คณิตศาสตร์ เบื้องต้น และสถิติ เบื้องต้น และการ วิจัย -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๘ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย ๒(๒-๐-๔) (Basic Statistics and Research) ศึกษาหลักพื้นฐานทางสถิติ การจัดเก็บข้อมูล การ รวบรวมข้อมูล การแจกแจง ความถี่ การหาค่า แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การกระจายปกติ และความ เบ้ ส่วนเบี่ยงเบน ความแปรปรวน ความน่าจะเป็น ค่าสถิติ Z T และ F ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐาน การวิจัยลักษณะและประเภท การวิจัย ขั้นตอนการวิจัย รูปแบบ การวิจัย การ เขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงาน ผลการวิจัย		
วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต	วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย (Thai Politics and Government) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการ ปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของ ไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบ การปกครองของไทย และพระพุทธศาสนากับ การเมืองการปกครองของไทย	๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการ ปกครอง ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการ ปกครอง พัฒนาการการเมืองการ ปกครอง สถาบัน ทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการ ปกครอง การจัดระเบียบ การปกครอง ปัญหาและ อุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับ การเมือง การปกครอง	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Economics in Daily Life) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาหลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิต ประจำวันรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ การ	๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบ เศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคา ดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาด ใน	เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข

ทำงานของกลไกราคาในตลาด บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ เงินตราและสถาบันการเงิน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาและศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	<u>ระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบ ต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย และแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ</u>	คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทย	๐๐๐ ๑๐๔ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๓(๓-๐-๖) (Man and Environment) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และ บทบาทของพระสงฆ์ ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในประเทศไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลกทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	๐๐๐ ๑๐๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๓(๓-๐-๖) (Current World Affairs) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์ สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์ สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Basic English) ๒(๒-๐-๔) ศึกษา ก ฎ เกณฑ์ และ การใช้ ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ผูกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการ		-รวมเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ

อ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยค และคำศัพท์ต่าง ๆ		
๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษขั้นสูง (Advanced English) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลัก ไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจข้อความ ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยค สัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ศึกษา		-รวมเป็นรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลง อักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระ การันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็น อาขยาตกรรตุจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปล และแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ ได้ศึกษา	๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและ เสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของ นามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยา อาขยาต การประกอบรูป เป็นอาขยาตกรรตุจากจาก ธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤต ที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit) ๒(๒-๐-๔) ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะ การันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุจาก จากธาตุ กริยาอาขยาตกรรมวาจก ภาววาจก นิ ชั้นตกรรตุจาก นิชั้นตกรรมวาจก การสลับเปลี่ยน ประโยคกรรตุจากเป็นกรรมวาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่ เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Sanskrit) ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะ การันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยา ศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุจาก จากธาตุ กริยาอาขยาตกรรมวาจก ภาววาจก นิ ชั้นตกรรตุจาก นิชั้นตกรรมวาจก การสลับเปลี่ยน ประโยคกรรตุจากเป็นกรรมวาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและ แต่งประโยคสันสกฤตที่ เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่อง ที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ใน	๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วย เสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมาย ในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่อง ที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำ ตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ใน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

ชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมาย รูปธรรมและนามธรรม	ชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมาย รูปธรรมและนามธรรม	
๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียง สระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบ ไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง ข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่าน หนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งกายพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาไทยขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียง สระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และ ตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งกายพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๘ ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียน ภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียน ภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese) ๒(๒-๐-๔) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ใน เรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการ อ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัย ข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียน ภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจาก สถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese) ๒(๒-๐-๔) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล จากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ใน เรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการ ฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบ ไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๓(๓-๐-๖) (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยม ใช้ในชีวิตประจำวัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi) ๒(๒-๐-๔) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๓(๓-๐-๖) (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย (Thai Culture) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาความหมายและเนื้อหาของ วัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย ๓(๓-๐-๖) (Thai Culture) ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม ๓(๓-๐-๖) (Man and Civilization) ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๑ ชีวิตกับจิตวิทยา (Life and Psychology) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาพัฒนาการและองค์ประกอบของชีวิต ความสัมพันธ์ของจิตวิทยากับการดำรงชีวิต วิเคราะห์คุณสมบัติของจิตใจลักษณะต่าง ๆ ผลของสุขภาพจิตที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์และการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม	๐๐๐ ๑๐๔ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน ๓(๓-๐-๖) (Psychology for Self-Development) <u>ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิด</u> <u>ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเอง</u> <u>และผู้อื่น มีทักษะใน การสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพ</u> <u>และทำงานเป็นทีม</u>	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์ วิทยา(Physical Science and Technology) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคสมัยต่าง ๆ ความคิดเกี่ยวกับเอกภพ ระบบสุริยะ	๐๐๐ ๑๑๒ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๓(๓-๐-๖) (Modern Science and Technology) <u>ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและ</u> <u>ผลงานของนักวิทยาศาสตร์ ในยุคต่าง ๆ กระบวนการ</u> <u>ทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน</u>	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา

เทคโนโลยี เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การขนส่ง การสื่อสาร เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	วิทยาศาสตร์ ประยุกต์ พระพุทธศาสนา กับ วิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้ เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี	
๐๐๐ ๒๔๒ พื้นฐานคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Introduction to Computer and Information Technology) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประวัติของคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร องค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบดิจิทัล ภาษาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ประเภทต่าง ๆ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ระบบการประมวลผล การวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนาระบบข้อมูลและการบริหารข้อมูล เครือข่ายและการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์เว็บ ภัยคุกคามและความมั่นคงของระบบ จริยธรรมและสังคมไซเบอร์	๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล ๓(๓-๐-๖) (Computer and Digital Technology) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบ คอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคม ดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไขคำอธิบายรายวิชา -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๒๖๔ สันติศึกษา (Peace Education) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตก และศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีสันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข	๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Peace Education) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้ง พัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคม พหุวัฒนธรรมและมีสันติธรรมในการ ฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๕ หลักธรรมาภิบาล ๒(๒-๐-๔) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสาคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า	๐๐๐ ๒๓๐ หลักธรรมาภิบาล ๓(๓-๐-๖) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า	เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

๐๐๐ ๒๖๖ ภาวะผู้นำ (Leadership) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์ คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ ๓(๓-๐-๖) (Leadership) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึง ศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและ ความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่ง กรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียน ภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก	เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
	๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ ๓(๓-๐-๖) (Media Literacy) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม	เพิ่มเติมรายวิชา
	๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม ๓(๓-๐-๖) (Social Responsibility) ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	เพิ่มเติมรายวิชา

ตารางเปรียบเทียบรายวิชา
 วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	หมายเหตุ
ก. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา ๑๔ หน่วยกิต	ก. วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา ๓(๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี๓ ๓(๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา๓ ๓(๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๘ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖)	
๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒(๒-๐-๔)		
๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓(๓-๐-๖)	
ข. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั่วไป ๑๒ หน่วยกิต	๐๐๐ ๑๔๐ กรรณฐาน ๑ ๓(๒-๒-๕)	
๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๔๑ กรรณฐาน ๒ ๓(๒-๒-๕)	
๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๐๐๐ ๓๔๒ กรรณฐาน ๓ ๓(๒-๒-๕)	
๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๔๔๓ กรรณฐาน ๔ ๓(๒-๒-๕)	
๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๒(๒-๐-๔)		
๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ ๒(๒-๐-๔)		
๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา		
ค. กลุ่มวิชาวิปัสสนาธุระ ๔ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๒)(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ ๑(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ (๒)(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ ๑(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (๒)(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ ๑(๑-๒-๔)		
๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ ๑(๑-๒-๔)		

ตารางเปรียบเทียบคำอธิบายรายวิชา
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	หมายเหตุ
๑. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพุทธศาสนา ๑๔ หน่วยกิต ๒. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั่วไป ๑๒ หน่วยกิต ๓. กลุ่มวิชาวิปัสสนาธุระ ๔ หน่วยกิต	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	ปรับโครงสร้างเป็น ไม่มีกลุ่มย่อย
๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี ๒ (๒-๐-๔) (Pali Literature) ศึกษาประวัติความหมายประเภทและพัฒนาการของ คัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนาและ ปกรณ์วิเสส วรรณกรรมบาลีในประเทศไทย และคุณค่า ของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย	๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) (Buddhist Literature) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรม บาลีตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน และวรรณกรรม ทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษา อยู่ในประเทศไทย โดย วิเคราะห์วรรณกรรม ที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ที่ปวงค์ ศาสน วงศ์ เทวภูมิถา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคีตยวงศ์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมที่ปณี พุทธธรรม พุทธวิทยา และ พระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Research and Literary Works on Buddhism) ศึกษางานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และ วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย ตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์วรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาที่ น่าสนใจ เช่น เทวภูมิถาของ พญา ลีไท มังคลัตถทีปนีของพระสิริมังคลาจารย์ กาพย์ มหาชาติของพระเจ้าทรงธรรม สังคีตยวงศ์ของสมเด็จพระ วันรัต (แก้ว) วัดพระเชตุพน พระมงคล วิเสส กถาของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณว โรรส แก่นพุทธศาสน์ของพุทธทาส กรรมที่ปณีของพระ พรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร) พุทธธรรมของ พระพรหม คุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) พุทธวิทยา ของอาจารย์พร รัตน์ สุวรรณ และงานวิจัยและวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนา ในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย		
๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Tipitaka Studies) ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์ พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระ พระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรถกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทาง พระพุทธศาสนา ความเป็นมาของ พระไตรปิฎกในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจาก การศึกษาพระไตรปิฎก	๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Tipitaka Studies) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคค์ ใน พระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาล สูตร มหาปริณิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังคสูตร ในพระสุตตันตปิฎก ศึกษา	- รวบรวมรายวิชา พระไตรปิฎก ศึกษา/ พระวินัยปิฎก/ พระสุตตันตปิฎก/ พระอภิธรรมปิฎก -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

	สาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานใน พระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่าง ๆ และประโยชน์ ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	
๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Vinaya Pitaka) ศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินัยปิฎก เลือก ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ที่สำคัญในคัมภีร์มหาวีรังก์ภิกขุณี วิภังค์มหาวรรค จุล วรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎก		
๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Suttanta Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระสุตตันตปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์พระสูตร ที่สำคัญ คือ พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร อคัณณสูตร รวมทั้งประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ จากนิยายทั้ง ๕ นิยาย คือ ทีฆ นิยาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยอาศัย อรรถกถาและฎีกาประกอบ		
๐๐๐ ๒๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Abhidhamma Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระ ประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้ เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถกถา และฎีกาประกอบ		
๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ ๒ (๒-๐-๔) (Pali Grammar) ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี ฐานกรณ์ การออกเสียงพยัญชนะ สังโยค การเชื่อมอักษรด้วยสนธิกิริโยปกรณ์ ประเภทและวิธีแจกคำนาม สังขยา อพยย ศัพท์ กิริยาอาขยาต นามกิตก์ กิริยาภิศัพท์ สมาส และตัทธิต	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี (Pali) ๓(๓-๐-๖) ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการ แต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	-รวมรายวิชา บาลีไวยากรณ์/แต่งแปลบาลี -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒ (๒-๐-๔) (Pali Composition and Translation) ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้อง ตามหลักภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษและสำนวนที่ควรทราบ การแปลบาลีเป็นไทยและแปลไทยเป็นบาลีจากหนังสือที่กำหนด		
๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖)	

(History of Buddhism) ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของพระพุทธศาสนา การขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและองค์การใหม่ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต	(History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนา จากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์การทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทย กับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	บรรยายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา/การปกครองคณะสงฆ์ไทย -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒ (๒-๐-๔) (Thai Sangha Administration) ศึกษาพัฒนาการของระบบการปกครองคณะสงฆ์ไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับต่าง ๆ กฎ ระเบียบ คำสั่งและประกาศที่สำคัญของคณะสงฆ์ การประยุกต์การปกครองและการบริหารในปัจจุบันสำหรับคณะสงฆ์ไทย	๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) (Buddhist Festival and Traditions) ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ในสมัยพุทธกาล และสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๒ (๒-๐-๔) (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายใน ภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ในภาษาอังกฤษ	๐๐๐ ๒๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓(๓-๐-๖) (Dhamma in English) ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายใน ภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาค ภาษาอังกฤษ	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ ๒ (๒-๐-๔) (Dhamma Communications) ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศิลปะการเขียนบทความ การพูดในที่ชุมชน การพัฒนาบุคลิกภาพเกี่ยวกับการพูด การเทศนา การแสดงปาฐกถาธรรม การอภิปราย และการใช้สื่อประกอบการ		ตัดออก

บรรยาย		
๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ วิธีการ และประโยชน์ของการ ปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วิสี ๕ นิ वर्ณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติและนำไปใช้ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๑ ระยะ นั่งกำหนด ๑ ระยะ หรือ ๒ ระยะ	๐๐๐ ๑๔๐ กรรมฐาน ๑ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติ กรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วิสี ๕ นิ वर्ณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติกายนุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐาน สูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นั่งกำหนด ๒ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนว กายานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐาน สูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๓ ระยะ นั่งกำหนด ๓ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรม ที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน โดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐาน สูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๔ ระยะ นั่งกำหนด ๔ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๔๔๓ กรรมฐาน ๔ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดของไตรสิกขาและ ไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา	-รวมรายวิชา ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔/ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation V) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวธัมมานุปัสส นาสติปัญฐานในมหาสติปัญฐานสูตร กระบวนการเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจนุปบาท หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๕ ระยะ นั่งกำหนด ๕ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	กรรมฐานโดยการเดิน จงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	
๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VI) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระสูตรที่เชื่อมโยง กับมหาสติปัญฐานสูตร เช่น อปฺปนณฺณสูตร สติสูตร อากาโรบรรลุมรรคผลและคุณธรรมของพระอริยบุคคล ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๖ ระยะ นั่งกำหนด ๖ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์		ตัดออก
๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VII) ศึกษาวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวธรรมที่เกิดดับในขณะปฏิบัติฯ วิธีแก้ สภาวธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัญฐานสูตร ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม และนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์		ตัดออก

ตารางเปรียบเทียบคำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาเฉพาะ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ กับ หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๖๕

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	หมายเหตุ
วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต	วิชาแกนพระพุทธศาสนา ๓๓ หน่วยกิต	
๑๐๑ ๓๐๖ หลักพุทธธรรม ๓(๓-๐-๖) (Principles of Buddhism) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่สำคัญในพระไตรปิฎก เน้นอริยสัจ ปฏิจจนุปบาท เบญจขันธ์ ไตรลักษณ์ โพธิปักขิยธรรม กรรม สังสารวัฏและนิพพานโดยใช้ คัมภีร์อรรถกถาและฎีกาประกอบ	๑๐๑ ๓๐๑ หลักพุทธธรรม ๓(๓-๐-๖) (Principles of Buddhism) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่สำคัญในพระไตรปิฎก เน้น <u>ขั้น ๕</u> ปฏิจจนุปบาท <u>อริยสัจ</u> กรรม โพธิปักขิยธรรม นิพพาน โดยใช้คัมภีร์อรรถกถาและฎีกาประกอบ	คงเดิม -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๓๐๗ พุทธปรัชญาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖) (Theravada Buddhist Philosophy) ศึกษาอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ และสุนทรียศาสตร์ในพุทธปรัชญาเถรวาท เปรียบเทียบกับปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออก	๑๐๑ ๓๐๒ พุทธปรัชญาเถรวาท ๓(๓-๐-๖) (Theravada Buddhist Philosophy) ศึกษาแนวคิดพุทธปรัชญาเถรวาท <u>ด้านอภิปรัชญา</u> ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ เปรียบเทียบกับปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออก	คงเดิม -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๓๐๘ ธรรมบทศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Dhammapada Studies) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้าง หลักธรรมสำคัญของธรรมบท เน้นหลักธรรมสำคัญ แนวคิดเชิงเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมอินเดีย อิทธิพลและคุณค่าของธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย	๑๐๑ ๓๐๓ ธรรมบทศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Dhammapada Study) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้าง <u>วิธีการ ศึกษาธรรมบท หลักการและแนวคิด</u> ความสำคัญของธรรมบท เน้นเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง อิทธิพลและคุณค่าธรรมบทที่มีต่อวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย	คงเดิม -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๓๐๙ วิสุทธิมัคคศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Visuddhimagga Studies) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและหลักธรรมสำคัญของวิสุทธิมรรค และอิทธิพลของวิสุทธิมรรคที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและวิถีชีวิตไทย	๑๐๑ ๓๐๔ วิสุทธิมรรคศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Visuddhimagga Study) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของ <u>วิสุทธิมรรค</u> อิทธิพลและคุณค่าที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา <u>และสังคมไทยร่วมสมัย</u>	-ปรับชื่อวิชา -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
	๑๐๑ ๔๐๕ ชาตกศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Jataka Study) ศึกษาโครงสร้าง เนื้อหา และแนวคิดที่ปรากฏ ในชาตก อิทธิพลของชาตกที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ	ย้ายมาจากวิชาเฉพาะพระพุทธศาสนา

	การเมืองการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรม ท้องถิ่น วิถีชีวิต การเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ ใน สังคมไทยที่หลากหลาย	
๑๐๑ ๓๑๐ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Communication in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ คำสอนสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อ คำสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรม กับการสื่อสารในพระไตรปิฎก		ย้ายไปวิชา เฉพาะด้าน พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๓๑๑ พระพุทธศาสนามหายาน ๓ (๓-๐-๖) (Mahayana Buddhism) ศึกษากำเนิดและการพัฒนาการของมหายานใน อินเดีย การเผยแผ่มหายานเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ หลักธรรม พิธีกรรม และนิกายสำคัญของมหายาน	๑๐๑ ๔๑๖ พระพุทธศาสนามหายาน ๓(๓-๐-๖) (Mahayana Buddhism) <u>ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของมหายานในอินเดีย</u> การเผยแผ่มหายานเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ หลักธรรม พิธีกรรม และนิกายสำคัญของมหายาน	-ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๓ พุทธศิลปะ ๓(๓-๐-๖) (Buddhist Arts) ศึกษาพัฒนาการของพุทธศิลปะในอินเดีย และ คลื่นพระพุทธศาสนาที่เข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งสัมพันธ์ กับสกุลศิลปะสมัยต่าง ๆ จนเกิดเป็นสกุลศิลปะใน ประเทศไทย ทั้งด้านประติมากรรม จิตรกรรม และ สถาปัตยกรรม ปรัชญาธรรมทางวัตถุและความงาม จากพุทธศิลปะสมัยต่าง ๆ ในประเทศไทยโดยอาศัย พุทธลักษณะ	๑๐๑ ๔๑๗ พุทธศิลปกรรม ๓(๓-๐-๖) (Buddhist Arts) <u>ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของพุทธศิลปกรรม</u> <u>ด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์</u> <u>วรรณศิลป์ ที่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาในยุค</u> <u>สมัยต่าง ๆ อิทธิพลคุณค่าพุทธศิลปกรรมต่อวิถีชีวิต</u> <u>ชุมชน สังคม และแนวทางการอนุรักษ์ศิลปกรรม</u> <u>โบราณสถาน โบราณวัตถุทางพระพุทธศาสนา</u>	-ปรับชื่อ รายวิชา -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๔ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Dhamma in Advance English) ศึกษาหนังสือธรรมะที่ปรากฏทาง พระพุทธศาสนาได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษตามที่ กำหนดให้	๑๐๑ ๔๑๘ ภาษาอังกฤษสำหรับพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) (English for Buddhism) <u>ศึกษาคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในพระพุทธศาสนา</u> <u>เน้นการอ่านเอกสารทางพระพุทธศาสนาโดยเลือก</u> <u>หนังสือที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น พระพุทธเจ้าสอนอะไร</u> <u>(ภาษาอังกฤษ) เป็นต้น</u>	-ปรับชื่อรายวิชา -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๕ จิตวิทยาในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Psychology in Tipitaka) ศึกษาคำสอนเรื่องจิตและเจตสิกในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบกับเรื่องจิตวิทยาตะวันตกปัจจุบัน พฤติกรรม ของมนุษย์ตามแนวจิต ๖ และการ พัฒนาจิตด้วยสมถะและวิปัสสนา		-ย้ายไปวิชา เฉพาะด้าน พระพุทธศาสนา

	๑๐๑ ๔๑๙ มังคลัตถทีปนีศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Mangalatthadipani Study) ศึกษาความหมาย ประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของ อธิติพลของมังคลัตถทีปนี ที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา แนวคิด และการประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑	-ย้ายมาจากวิชา เลือกเฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา -เพิ่มคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๖ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Independent Study on Buddhism) ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	๑๐๑ ๔๒๐ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) (Independent Study on Buddhism) ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	-คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา
๑๐๑ ๔๑๗ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Buddhism) ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการและดำเนินการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเด็นต่าง ๆ โดยเสนอผลงานการค้นคว้าและรายงานประกอบการสัมมนา	๑๐๑ ๔๒๑ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖) (Seminar on Buddhism) ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการและดำเนินการสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเด็นต่าง ๆ โดยเสนอผลงานการค้นคว้าและรายงานประกอบการสัมมนา	-คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา
วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา (๒ หน่วยกิต) จำนวน ๓๒ หน่วยกิต	วิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา (๓ หน่วยกิต) จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	หมายเหตุ
๑๐๑ ๓๐๑ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Science) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ขอบข่ายและวิธีการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีสัมพัทธภาพ ทฤษฎีควอนตัม ฟิสิกส์ และทัศนะของนักวิทยาศาสตร์ที่มีต่อพระพุทธศาสนา รวมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อโลกและพระพุทธศาสนา	๑๐๑ ๑๐๑ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Science) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ขอบข่ายและวิธีการแสวงหาความจริงของพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ โดยสามารถศึกษาวิเคราะห์ ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีสัมพัทธภาพ ทฤษฎีควอนตัมฟิสิกส์ และทัศนะของนักวิทยาศาสตร์ที่มีต่อพระพุทธศาสนา รวมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อโลกและพระพุทธศาสนา	คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๓๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Social Works)	๑๐๑ ๑๐๒ พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์ ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Social Works)	-คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา

ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของสังคมสงเคราะห์ หลักการ รูปแบบ และวิธีการสังคมสงเคราะห์ในพระไตรปิฎก เน้นพระจริยาของพระพุทธเจ้า บทบาทและความสำคัญของพระสงฆ์ในการสังคมสงเคราะห์	ศึกษาความหมาย และขอบข่ายของสังคมสงเคราะห์ หลักการ รูปแบบ และวิธีการสังคมสงเคราะห์ในพระไตรปิฎก เน้นพระจริยาของพระพุทธเจ้า บทบาทและความสำคัญของพระสงฆ์ในการสังคมสงเคราะห์	-เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๑๐๓ นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓(๓-๐-๖) (Communication in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเทศศาสตร์ คำสอนสำคัญที่เกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าและสาวก และจริยธรรมกับการสื่อสารในพระไตรปิฎก	ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๓๑๙ ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๒ (๒-๐-๔) Education in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของศึกษาศาสตร์ ทฤษฎีทางศึกษาศาสตร์ หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับการศึกษา บูรณาการโดยเน้นเป้าหมายของการศึกษาตามไตรสิกขา กระบวนการจัดการศึกษาแบบกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ วิธีสอนของพระพุทธเจ้า คุณธรรมแลจริยธรรมของครู	๑๐๑ ๑๐๔ ศึกษาศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓(๓-๐-๖) Education in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของศึกษาศาสตร์ ทฤษฎีทางศึกษาศาสตร์ หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับการศึกษา บูรณาการโดยเน้นเป้าหมายของการศึกษาตามไตรสิกขา กระบวนการจัดการศึกษาแบบกัลยาณมิตร และโยนิโสมนสิการ วิธีสอนของพระพุทธเจ้า คุณธรรมแลจริยธรรมของครู	-คงเดิม -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๓๒๑ ขาดกศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Jataka Studies) ศึกษาโครงสร้าง เนื้อหา และแนวคิดที่ปรากฏในชาดก อิทธิพลของชาดกที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ศิลปะ และวิถีชีวิต		-ย้ายไปวิชาแกนพระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๓๒๒ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Thai Thoughts) ศึกษาภูมิปัญญาไทยที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนาในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และศิลปวัฒนธรรม		-ย้ายไปวิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๓๒๓ พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism in Temporary World) ศึกษาสถานการณ์ของพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน ผลกระทบของลัทธิการเมืองและศาสนาอื่น ๆ ต่อพระพุทธศาสนา อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่		-ย้ายไปวิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา -ปรับชื่อใหม่เป็นพระพุทธศาสนา

มีต่อสังคมโลก และบทบาทขององค์กร พระพุทธศาสนาระดับนานาชาติ		กับสังคมวิทยา
๑๐๑ ๓๒๔ ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทาง พระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Life and Works of Buddhist Scholars) ศึกษาชีวประวัติและผลงานด้านการรจนาและ แปลหนังสือ ตำรา และคัมภีร์พระพุทธศาสนาของ นักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาทและ มหายาน		-ย้ายไปวิชาเลือก เฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๔๐๓ พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Ecology) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของนิเวศวิทยา หลักธรรมสำคัญในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับ นิเวศวิทยา เน้นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ ระบบนิเวศ มนุษย์กับธรรมชาติ แนวทางการอนุรักษ์ และระบบนิเวศวิทยา	๑๐๑ ๒๐๕ พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Ecology) ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของนิเวศวิทยา <u>วิเคราะห์</u> <u>แนวคิดและทฤษฎีหลักทางนิเวศวิทยา</u> หลักธรรมสำคัญ ในพระไตรปิฎก ที่เกี่ยวกับนิเวศวิทยา ความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับระบบนิเวศ มนุษย์กับธรรมชาติ <u>วิกฤตการณ์ในระบบนิเวศ นโยบายของรัฐและกฎหมาย</u> <u>ด้านสิ่งแวดล้อม แนวทางการอนุรักษ์ระบบนิเวศ ด้วย</u> <u>หลักการทางพระพุทธศาสนา</u>	-คงเดิม -ปรับชื่อ ภาษาอังกฤษ -ปรับคำอธิบาย รายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๒๐๖ จิตวิทยาในพระไตรปิฎก ๓(๓-๐-๖) (Psychology in Tipitaka) ศึกษาคำสอนเรื่องจิตและเจตสิกในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบกับเรื่องจิตวิทยาตะวันตกปัจจุบัน พฤติกรรม ของมนุษย์ตามแนวจิต ๖ และการพัฒนาจิต ด้วยสมถะและวิปัสสนา	ย้ายมาจากวิชา เลือกเฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๔๐๔ ธรรมประยุกต์ ๒ (๒-๐-๔) (Applied Dhamma) ศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อนำมา ประยุกต์ใช้และบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต แก้ปัญหาชีวิตและสังคม		-รวมกับวิชา พระพุทธศาสนา กับสังคมไทย
๑๐๑ ๔๐๕ พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Economics) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางเศรษฐศาสตร์ จริยธรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามแนวหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบเศรษฐศาสตร์แนว พุทธศาสตร์กับเศรษฐศาสตร์ทั่วไป รวมทั้งศึกษา		-ย้ายไปวิชาเลือก เฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
๑๐๑ ๔๒๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Political Science in Tipitaka) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของวิชาศาสตร์ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางรัฐศาสตร์ ในพระไตรปิฎก รูปแบบ วิธีการปกครองตามแนวคิดรัฐธรรมนูญ หลักธรรมาภิบาล หลักธรรมของผู้บริหาร เปรียบเทียบ ประยุกต์และบูรณาการรัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์กับรัฐศาสตร์ทั่วไป	๑๐๑ ๓๐๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓(๓-๐-๖) (Political Science in Tipitaka) ศึกษาความหมาย แนวคิดทฤษฎี ความเป็นมา อุดมการณ์ และความขัดแย้งทางการเมือง รูปแบบการปกครอง การเลือกตั้ง สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี รูปแบบการปกครองในพระไตรปิฎก เปรียบเทียบหลักนิติรัฐและนิติธรรม ประยุกต์และบูรณาการหลักการทางพระพุทธศาสนากับหลักรัฐศาสตร์	-คงเดิม -ปรับคำอธิบายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๐ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Human Rights) ศึกษาหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบกับปฏิญญาสากลว่าสิทธิมนุษยชน รัฐธรรมนูญของไทยและพระราชบัญญัติของไทยว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ตลอดจนหลักสิทธิมนุษยชนของนานาชาติอารยประเทศ	๑๐๑ ๓๐๘ พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Human Rights) ศึกษาแนวคิดพื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพของพลเมือง หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน คุณลักษณะพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศชาติและสังคมโลก หลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กฎหมายว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แห่งชาติไทย และประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างทักษะการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	-คงเดิม -เพิ่มคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๑ พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Sustainable Development) ศึกษาหลักการพัฒ นาที่ยั่งยืน ตามแนวพระพุทธศาสนา โดยเน้นหลักการพัฒนามนุษย์ สังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐๑ ๓๐๙ พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Sustainable Development) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักสากล (SDGs) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเชิงพุทธ เพื่อพัฒนามนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	-คงเดิม -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
๑๐๑ ๔๓๒ มงคลัตถทีปนีศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Mangalattadhipani Studies) ศึกษาโครงสร้าง และเนื้อหาสาระของ มงคลัตถทีปนี อิทธิพลของมงคลัตถทีปนีที่มีต่อวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและวิถีชีวิตไทย		ย้ายไปหมวดวิชาแกนพระพุทธศาสนา
๑๐๑ ๔๓๗ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข ๒ (๒-๐-๔) (Buddhism and Health Care) ศึกษาความหมายและขอบข่ายสาธารณสุข ศาสตร์ทั้งการแพทย์สมัยใหม่และการแพทย์แผนไทย คำสอนในพระไตรปิฎกและอรรถกถาที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง	๑๐๑ ๓๑๐ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Healthy Care) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุข ตามหลักการแพทย์แผนปัจจุบัน โรคและสมุฏฐานของโรค หลักการบริโภคปัจจัย ๔ เกสซ์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	-ปรับชื่อวิชา -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต

โรค การบริโภคปัจจัย ๔ การบริหารร่างกาย การ รักษาพยาบาล การพักผ่อน และและการดูแล สุขภาพจริยธรรมของผู้รักษาพยาบาล	<u>วิธีรักษาโรค การส่งเสริมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม จริยธรรมในการรักษาพยาบาล โดยประยุกต์ใช้กับ การแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบันตามแนว พระพุทธศาสนา</u>	
๑๐๑ ๔๓๘ มิลินทปัญหาศึกษา ๒(๒-๐-๔) (Milindapanha Studies) ศึกษาความเป็นมาของมิลินทปัญหา เนื้อหาสาระ สำนวนภาษาวิธีการตอบปัญหาและแนวคิดทาง ปรัชญา		-ย้ายไปรายวิชา เลือกเฉพาะสาขา พระพุทธศาสนา
วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๙ หน่วยกิต	วิชาเลือกเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต	หมายเหตุ
๑๐๑ ๓๑๘ เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน ๓ (๓-๐-๖) (Comparison between Theravada and Mahayana) ศึกษาเปรียบเทียบสถานะและพระจริยาของ พระพุทธเจ้า สถานะและบทบาทของพระโพธิสัตว์ คำสอนเรื่องธรรมกาย ทศบารมี ไตรลักษณ์ ปฏิจสมเด็จพระนิพนธ์ และพิธีกรรมสำคัญของ นิกายทั้งสอง	๑๐๑ ๓๒๒ เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน ๓(๓-๐-๖) (Comparison between Theravada and Mahayana) ศึกษาเปรียบเทียบสถานะและพระจริยาของ พระพุทธเจ้า สถานะ และบทบาทของพระโพธิสัตว์ คำ สอนเรื่องธรรมกาย ทศบารมี ไตรลักษณ์ ปฏิจสมเด็จพระ นิพนธ์ และพิธีกรรมสำคัญของนิกายทั้งสอง	คงเดิม
๑๐๑ ๓๑๙ พุทธธรรมกับสังคมไทย ๓ (๓-๐-๖) (Buddhadhamma and Thai Society) ศึกษาอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย ความเข้าใจพุทธธรรม การใช้พุทธธรรมแก้ปัญหา ชีวิตและสังคม แนวโน้มความเชื่อและการปฏิบัติของ ชาวพุทธในปัจจุบัน และการวิจารณ์พระพุทธศาสนา ของนักคิดไทยสมัยใหม่	๑๐๑ ๓๒๓ พุทธธรรมกับสังคมไทย ๓(๓-๐-๖) (Buddhadhamma and Thai Society) <u>ศึกษาหลักพุทธธรรม เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนา คุณภาพชีวิต และสังคมไทย</u>	-คงเดิม -ปรับคำอธิบาย รายวิชา
๑๐๑ ๓๒๐ อักษรจารึกในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐- ๖) (Tipitaka Scripts) ศึกษาอักษรต่าง ๆ ที่ใช้จารึกพระไตรปิฎก คือ อักษรเทวนาครี สิงหล ขอม พม่า มอญ อักษรธรรม ล้านนา และอักษรโรมัน ให้สามารถอ่านออก เขียนได้	๑๐๑ ๓๒๔ อักษรจารึกในพระไตรปิฎก ๓(๓-๐-๖) (Tipitaka Scripts) ศึกษาอักษรต่าง ๆ ที่ใช้จารึกพระไตรปิฎก คือ อักษร เทวนาครี สิงหล ขอม พม่า มอญ อักษรธรรมล้านนา และอักษรโรมัน ให้สามารถอ่านออก เขียนได้	คงเดิม
๑๐๑ ๔๑๒ พระสูตรมหายาน ๓(๓-๐-๖) (Mahayana Sutras) ศึกษาหลักธรรมสำคัญในพระสูตรมหายานโดย เลือกศึกษาพระสูตรที่สำคัญ เช่น ปรัชญาปารมิตา หฤทยสูตร ทศมูกรมิกสูตร สัทธรรมปุณฑริกสูตร สุขาติ วายุสูตร วิมลเกียรตินิเทศสูตร และลัทธิอวตารสูตร	๑๐๑ ๓๒๕ พระสูตรมหายาน ๓(๓-๐-๖) (Mahayana Sutras) ศึกษาหลักธรรมสำคัญในพระสูตรมหายานโดย เลือกศึกษาพระสูตรที่สำคัญ เช่น ปรัชญาปารมิตา หฤทยสูตร ทศมูกรมิกสูตร สัทธรรมปุณฑริกสูตร สุขาติ วายุสูตร วิมลเกียรตินิเทศสูตร และลัทธิอวตารสูตร	คงเดิม

สุขาวดีวิสุทธิสูตร วิมลเกียรติคุณพิเศษสูตร และ ลัทธิการตรัสรู้		
๑๐๑ ๔๒๙ พระพุทธศาสนากับสันติภาพ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhism and Peace) ศึกษาหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสันติภาพ หลักการและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งแนวพุทธ โดยเน้นรูปแบบและวิธีการ สังฆสามัคคี และใช้แนวคิดเรื่องสันติภาพทางตะวันตกมาเทียบเคียง	๑๐๑ ๓๒๖ พระพุทธศาสนากับสันติภาพ ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Peace) ศึกษาหลักคำสอนสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับสันติภาพ หลักการและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งแนวพุทธ โดยเน้นรูปแบบและวิธีการ สังฆสามัคคี และใช้แนวคิดเรื่องสันติภาพทางตะวันตกมาเทียบเคียง	คงเดิม
๑๐๑ ๔๓๓ พระพุทธศาสนากับสตรี ๓ (๓-๐-๖) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและปัญหาเกี่ยวกับสตรีในพระพุทธศาสนา ด้านสถานภาพ บทบาทหน้าที่ ศักยภาพในการบรรลุธรรม การอุปถัมภ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๑๐๑ ๓๒๗ พระพุทธศาสนากับสถานภาพสตรี ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Women Status) <u>ศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับสถานภาพ บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสตรีในทัศนะของพระพุทธศาสนา ศักยภาพในการบรรลุธรรม การอุปถัมภ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสตรี ในสมัยพุทธกาลจนถึงปัจจุบัน</u>	-ปรับชื่อรายวิชา -ปรับคำอธิบายรายวิชา
	๑๐๑ ๓๒๘ พระพุทธศาสนากับสังคมวิทยา ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and sociology) ศึกษาความหมายและขอบข่ายของสังคมวิทยา วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางสังคมวิทยา พฤติกรรม บทบาทหน้าที่ขององค์กร หลักธรรมสำคัญ ที่เกี่ยวกับสังคม การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสังคม วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของพระพุทธศาสนา ในประเทศไทย และในสังคมโลก	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะสาขาพระพุทธศาสนา -ปรับชื่อใหม่จากวิชาพระพุทธศาสนากับโลกปัจจุบัน -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๓๒๙ พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Information Technology for Communication) ศึกษาความหมาย ขอบข่ายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลักการ รูปแบบ วิธีการสื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า จริยธรรม กฎหมายกับการสื่อสาร การประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๓๓๐ ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา ๓(๓-๐-๖)	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้าน

	(Life and Works of Buddhist Scholars) ศึกษาชีวประวัติ ผลงานด้านการรจนาและการแปลหนังสือ ตำรา และคัมภีร์พระพุทธศาสนาของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน	พระพุทธศาสนา -เพิ่มหน่วยกิต
ศึกษาความหมายและขอบข่ายของเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางเศรษฐศาสตร์ จริยธรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามแนวหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบเศรษฐศาสตร์แนวพุทธศาสตร์กับเศรษฐศาสตร์ทั่วไป รวมทั้งศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐๑ ๔๓๑ พระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์ ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and Modern Economy) ศึกษาความหมาย <u>ขอบเขต หลักการ แนวคิด ทฤษฎี</u> ทางเศรษฐศาสตร์จุลภาคและมหภาค <u>วิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ วิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจยุคดิจิทัล เศรษฐศาสตร์แนว พุทธจริยธรรม</u> <u>ของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามแนวหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา</u>	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้าน พระพุทธศาสนา -ปรับคำอธิบายรายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๔๓๒ พระพุทธศาสนากับศาสตร์พระราชา ๓(๓-๐-๖) (Buddhism and The King's Philosophy) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา และกระบวนการพัฒนาเชิงพุทธบูรณาการที่สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนามนุษย์ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -คำอธิบายรายวิชาใหม่ -รหัสวิชาใหม่
ศึกษาความเป็นมาของมิลินทปัญหา เนื้อหาสาระสำนวนภาษาวิธีการตอบปัญหาและแนวคิดทางปรัชญา	๑๐๑ ๔๓๓ มิลินทปัญหาศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Milindapanha Study) ศึกษาความเป็นมา <u>ความสำคัญ แนวคิดของมิลินทปัญหา ลักษณะการใช้สำนวนภาษา บทสนทนา วิธีการคิดและการตอบปัญหา และแนวคิดทางปรัชญาที่ปรากฏในมิลินทปัญหา</u>	-ย้ายมาจากวิชาเฉพาะด้าน พระพุทธศาสนา -เพิ่มคำอธิบายรายวิชา -เพิ่มหน่วยกิต
	๑๐๑ ๔๓๔ ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในประเทศไทย ๓(๓-๐-๖) (History of Buddhism in Thailand) ศึกษาประวัติความเป็นมา ของพระพุทธศาสนา สมัยสุโขทัย สมัยล้านนา สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -รหัสวิชาใหม่
	๑๐๑ ๔๓๕ เนตติปกรณ์ศึกษา ๓(๓-๐-๖) (Nettipakarana Study) ศึกษาประวัติ โครงสร้างและเนื้อหาสาระสำคัญของคัมภีร์เนตติปกรณ์ วิเคราะห์หลักการอธิบายธรรมโดยหาระ ๑๖ นัย ๕ สาสนปทัฏฐาน ที่ปรากฏในคัมภีร์	-เพิ่มรายวิชาใหม่ -รหัสวิชาใหม่

	พระพุทธศาสนา การประยุกต์ใช้หลักการอธิบายธรรม และแก้ปัญหาการเข้าใจธรรมตามแนวเนติปกรณ์	
	Xxx xxx อารยธรรมอีสานศึกษา ๓(๑-๒-๖) Isan civilization studies ศึกษาหลักฐานร่องรอยอารยธรรมอีสานอันแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในสังคมอีสาน จากอดีตถึงปัจจุบัน วิถีชีวิต การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทัศน์ทางพระพุทธศาสนาด้วยการปรับตัวตามบริบท ความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนอิทธิพลและคุณค่าของพระพุทธศาสนาที่มีต่อผู้คนในสังคมอีสาน	-เพิ่มรายวิชาใหม่ เป็นอัตลักษณ์ ของส่วนงาน -รหัสวิชาใหม่
	Xxx xxx พุทธนวัตกรรมอีสาน ๓(๑-๒-๖) Buddhist Innovation of Isan ศึกษาภูมิปัญญา วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความคิดสร้างสรรค์ของคนอีสาน ตลอดจนการนำหลักพุทธเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาระดับฐานราก ตลอดจนกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สู่การสร้างนวัตกรรมวิถีพุทธ	-เพิ่มรายวิชาใหม่ เป็นอัตลักษณ์ ท้องถิ่นส่วนงาน -รหัสวิชาใหม่
	xxx xxx อารยธรรมร้อยแก่นสารภูมิศึกษา ๓(๑-๒-๖) Civilization Roi Kaen Sarapoom Study ศึกษาอารยธรรมชีวิต ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมเอกลักษณ์ท้องถิ่น ผ่านกระบวนการทัศน์ทางพระพุทธศาสนาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม มีพัฒนาการ มีอิทธิพลทรงคุณค่า มีต้นทุน และบทบาทต่อสังคมในจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และชัยภูมิ	-เพิ่มรายวิชาใหม่ เป็นอัตลักษณ์ ท้องถิ่น โซนส่วนงาน ภาคอีสานบน
๔) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต (๒ หน่วยกิต)	๔) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต	หมายเหตุ ปรับเป็น ๓ หน่วยกิต
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา	๔) หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา	

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๖๑

เพื่อให้การบริหารงานจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๖

๓.๒ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓.๓ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๑

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“นิสิต” หมายความว่า ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด ๑
คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๗.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ

๗.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๙ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๑.๑๐ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๑.๑๑ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๑.๔, ๗.๑.๖, ๗.๑.๗, ๗.๑.๘ และข้อ ๗.๑.๑๐

๗.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๖ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด

๗.๒.๗ ไม่เคยถูกคัดข้อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๒.๘ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๒.๔, ๗.๒.๕ และข้อ ๗.๒.๗

ข้อ ๘ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ ๙ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเพื่อเข้าศึกษาในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้มีการโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาดังเกณฑ์ และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต และมีเวลาศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ

ข้อ ๑๐ การนับวันต่าง ๆ ตามข้อบังคับนี้ มหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

หมวด ๒ **การจัดและวิธีการศึกษา**

ข้อ ๑๑ การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๑.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

ข้อ ๑๒ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

๑๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา รวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา และการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นับเข้าในการศึกษาที่ ๕ ยกเว้นในกรณีข้อ ๙ ให้เป็นไปตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๓ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๔ การคิดหน่วยกิต

๑๔.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึก หรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๓ การฝึกงาน หรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๔ การทำโครงการ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ใดก็ตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๕ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยกำหนดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องเรียน โดยต้องมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๑๖ การเลือกและการขอเปลี่ยนสาขาวิชา หรือวิชาเอกให้เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะ หรือวิทยาลัยที่จะออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์

ข้อ ๑๗ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยส่งชื่อรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียน

ภายหลังวันลงทะเบียนรายวิชาแล้วหากคณะ หรือวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดสอนรายวิชาใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่เปิดสอนรายวิชาใดที่ได้แจ้งไว้ก็ให้ดำเนินการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้สำนักทะเบียนและวัดผลออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ในการรับนิสิตที่จะขอย้ายจากคณะ หรือวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือโอนจากสถาบันการศึกษาอื่นโดยจะต้องมีเวลาการศึกษาต่อเนื่องในคณะ หรือวิทยาลัยที่เข้าศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๙ การเทียบฐานะชั้นปีที่ของนิสิตในมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนและสอบได้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์พิจารณา และกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค

ข้อ ๒๐ สภาพนิสิตแบ่งออกได้ ดังนี้

๒๐.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๒๐.๒ นิสิตสภาพพรอพิณิจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค ทั้งนี้ ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ นับแต่เริ่มเข้าศึกษา

สำนักทะเบียนและวัดผลจะต้องแจ้งสภาพพรอพิณิจให้นิสิตที่มีสภาพเช่นนั้น และอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๒๑ การลาพัก และการขอกลับเข้าศึกษาต่อ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อ คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๑.๒ ได้รับทุนการศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งของแพทย์โดยมิได้รับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๒๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตขอลาพักก่อนลงทะเบียนรายวิชา หรือก่อนเปิดภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้าภายใน ๗ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

และต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตไว้ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

อนึ่ง ด้านนิสิตขอลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หรือในระหว่างภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องโดยเร็วที่สุด และจะต้องมีเวลาศึกษาโดยสม่ำเสมอในระยะก่อนการยื่นคำร้องขอลาพัก หากรายวิชานิสิตขาดเรียนเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้ถือว่าได้ผลการศึกษาระดับ F เฉพาะรายวิชานั้น และให้นำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๒๒ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอนุมัติให้นิสิตลาพักได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักต่อไปอีก ให้ยื่นคำร้องขอลาพักใหม่ตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

นิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อ จะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดก่อนวันเปิดภาคการศึกษานั้น ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่ปฏิบัติตามจะไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีเหตุสำคัญ และจำเป็นที่ทำให้นิสิตผู้นั้นไม่สามารถยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาได้ทันตามกำหนด จะอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษก็ได้

ข้อ ๒๓ คณะหรือวิทยาลัยต้องแจ้งรายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา และรายชื่อนิสิตที่ขอกลับเข้าศึกษาต่อให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๒๔ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๔.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๔.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นในกรณีที่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีเหตุสุดวิสัยจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนได้ ทั้งนี้ ต้องทำให้เสร็จเรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

๒๔.๓ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนรายวิชา

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาตามที่ประสงค์จะศึกษาตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด

๒๕.๒ ให้มีการลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษา และการลงทะเบียนทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๕.๓ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม และส่วนที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยจึงถือว่าการลงทะเบียนนั้นสมบูรณ์ และนิสิตจะได้รับรายงานผลการเรียนเมื่อสิ้นภาคการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น

๒๕.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาหลังจากวันที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนดให้ถือว่าลงทะเบียนซ้ำ ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นพิเศษตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

๒๕.๕ นิสิตไม่ลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่พ้นกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๗ วัน และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒๕.๔

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาเป็นกรณีพิเศษเช่นนี้ ถ้าเวลาเรียนนับจากวันที่ลงทะเบียนรายวิชาเหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของภาคการศึกษานั้นก็ให้มีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่เหลือ

๒๕.๖ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่ง ที่มหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนจะต้องลาพักการศึกษาภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๒๑ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

๒๕.๗ ถ้าไม่เกินกำหนด ๒ ปีการศึกษาปกติ นับจากวันที่มหาวิทยาลัยถอนชื่อนิสิตออกจากทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๕.๔ ข้อ ๒๕.๖ และข้อ ๕๘.๓.๑๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตผู้นั้นกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรโดยให้ถือระยะเวลานั้นเป็นระยะเวลาพักการศึกษา

ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ด้วย

ข้อ ๒๖ จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ มีดังนี้

๒๖.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติได้ไม่น้อยกว่า ๔ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่เกิน ๔ หน่วยกิต

๒๖.๒ นิสิตสภาพพรอพิณิจในภาคการศึกษาปกติ ให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๒๖.๓ นิสิตพิเศษที่มหาวิทยาลัยอนุมัติรับเข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษให้ลงทะเบียนรายวิชาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๖.๔ หลักสูตรระดับปริญญาตรีให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๑๒

ข้อ ๒๗ นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนรายวิชา นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๒๘ การขอเพิ่ม หรือการขอลดอนรายวิชา

๒๘.๑ การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือภายใน ๗ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน โดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๘.๒ การขอลดอนรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา ภายในเงื่อนไข และให้มีผล ดังต่อไปนี้

๒๘.๒.๑ ถ้าขอลดอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน หรือนิสิตที่ถูกสั่งพักการศึกษา รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ W ในทะเบียน

๒๘.๒.๒ ถ้าขอลดอนเมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วันแรก แต่ยังไม่ถึง ๔๕ วันแรก ของภาคการศึกษาปกติ หรือเมื่อพ้นกำหนด ๗ วันแรก แต่ยังไม่ถึง ๒๐ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน

ถือว่านิสิตถอนตัวจากการศึกษารายวิชานั้น และจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒๘.๒.๓ การขอลงทะเบียนซ้ำตามข้อ ๒๘.๒.๒ นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติด้วยเหตุผลพิเศษ ในกรณีเช่นนี้ นิสิตจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนนั้น

๒๘.๒.๔ นิสิตจะถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า ๔ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิการได้รับค่าธรรมเนียมคืนในบางกรณี ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

หมวด ๔

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การวัดผลการศึกษาอาจทำได้หลายวิธี ในระหว่างภาคการศึกษาจะมีการสอบทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษานั้น ถ้ารายวิชาใดไม่มีการสอบให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยประกาศให้นิสิตทราบก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๒ นิสิตต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่ใช้การเรียนการสอนทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ ๒๕.๕

นิสิตผู้ใช้เวลาศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบเกณฑ์กำหนดดังกล่าว และมีได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย จะได้ระดับ F ในรายวิชานั้น และให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๓๓ การประเมินผลการศึกษา ระบบการประเมินผลการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้นให้มีผลการศึกษาในระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade-point) ดังนี้

	ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม	(Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก	(Very Good)	B+	๓.๕
ดี	(Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี	(Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้	(Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้	(Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน	(Poor)	D	๑.๐
ตก	(Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุด ที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือระดับ D

ข้อ ๓๔ การให้ระดับ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๔.๑ นิสิตเข้าสอบ และสอบตก

๓๔.๒ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

๓๔.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ ตามข้อ ๓๒

๓๔.๔ นิสิตขอถอนรายวิชาในกรณีอื่น นอกจากที่ไม่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๔

๓๔.๕ นิสิตไม่แก่ผลการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ (I) ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๓๗ วรรค ๒

๓๔.๖ นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบไล่ และได้รับการตัดสินให้สอบตก

ข้อ ๓๕ นอกจากการวัดผลเป็นระดับตามข้อ ๓๓ แล้ว รายงานผลการศึกษาอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่นอีก ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
S (Satisfactory)	สอบได้ไม่กำหนดระดับ
U (Unsatisfactory)	สอบตกไม่กำหนดระดับ
W (Withdrawal)	ถอนรายวิชาที่ศึกษา
AU (Audit)	ศึกษาโดยไม่รับหน่วยกิต

ข้อ ๓๖ ในการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือรายวิชา ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย อาจมีการวัดผลโดยไม่มีค่าระดับก็ได้ และให้แสดงผลการศึกษาโดยใช้สัญลักษณ์ S หรือ U

ข้อ ๓๗ การให้สัญลักษณ์ I สำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๗.๑ นิสิตไม่ส่งงานมอบหมาย หรือไม่เข้าทดสอบย่อยให้ครบเกณฑ์ตามกำหนดที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นสั่ง หรือดำเนินการในภาคการศึกษา

๓๗.๒ นิสิตป่วยไม่อาจกระทำการสอบระหว่างการสอบรายวิชานั้นโดยมิได้รับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๓๗.๓ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือด้วยเหตุสุดวิสัยบางประการซึ่งทำให้นิสิตนั้นยังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับรายวิชานั้นไม่สมบูรณ์ และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาขั้นสุดท้ายของนิสิตผู้นั้น

ในกรณีดังกล่าว ตามข้อ ๓๗.๑, ๓๗.๒ และข้อ ๓๗.๓ นิสิตจะต้องทำการสอบ และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สมบูรณ์อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติต่อไป มิฉะนั้นสัญลักษณ์ I จะถูกปรับเป็น F ทันที

นิสิตที่ได้รับผลการศึกษาสมบูรณ์ตามเงื่อนไขในวรรคแรก จะได้รับระดับคะแนนไม่สูงกว่า C เว้นแต่ผลไม่สมบูรณ์ (I) นั้น เกิดเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยอาจให้ระดับสูงกว่า C ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๓๘ การให้สัญลักษณ์ S จะให้เฉพาะรายวิชาซึ่งนิสิตสอบได้ และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ

ข้อ ๓๙ การให้สัญลักษณ์ U จะให้เฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบตก และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ ในกรณีนี้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนใหม่จนกว่าจะสอบได้สัญลักษณ์ S

ข้อ ๔๐ การให้สัญลักษณ์ Au ให้กระทำเฉพาะรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ และแจ้งความ
จำนงในวันลงทะเบียนว่าจะเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต และไม่ประสงค์จะให้มีการวัดผล

ข้อ ๔๑ การให้สัญลักษณ์ W ให้กระทำเฉพาะรายวิชาในกรณีที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๒ และข้อ
๒๘.๒.๓

ข้อ ๔๒ นิสิตที่ผลการสอบในรายวิชาใดไม่ต่ำกว่าระดับ D ให้ถือว่าสอบได้รายวิชานั้น ยกเว้น
ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดจะต้องสอบให้ได้สูงกว่าระดับ D

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรนิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้น
จนสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาเลือกนิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำ ในรายวิชานั้น หรือ
อาจลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้

ข้อ ๔๓ การเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนน

๔๓.๑ รายวิชาที่จะขอเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถ้าเป็นการเรียนซ้ำ
จะต้องเป็นรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือ ๒.๐ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

๔๓.๒ ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำได้โดยต้องลงทะเบียนรายวิชา
อื่น ๆ ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นิสิตเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรี
แล้ว แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อ ๖๔.๑ สามารถเรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาที่เรียนเพื่อยกระดับ
คะแนนได้

ข้อ ๔๔ การนับหน่วยกิตสะสมให้นับรวมเฉพาะ ของรายวิชาที่นิสิตสอบได้ตามเกณฑ์ข้อ ๓๘
และข้อ ๔๒ เท่านั้น

๔๔.๑ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับจำนวนของ
หน่วยกิตของรายวิชานั้นไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

๔๔.๒ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนวิชาที่ระบุไว้ว่าเป็นวิชาที่เทียบเท่ากันให้นับ
หน่วยกิตเฉพาะรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๔๕ ให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นการศึกษาทุกภาคโดยคำนวณหา “ค่าระดับ
เฉลี่ย” ของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น คำนับเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยประจำ
ภาค” (SEMESTER GRADE POINT AVERAGE = SGPA) และให้คิดค่าระดับเฉลี่ยสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาค
การศึกษาดังแต่เริ่มเป็นนิสิตจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน คำนับเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยสะสม” (CUMMULATIVE
GRADE POINT AVERAGE = CUM GPA)

ข้อ ๔๖ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค (SGPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นแล้วหาร
ด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๔๗ การคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม (CUM GPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดตั้งแต่แล้วหารด้วย
จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ ไม่ว่ารายวิชานั้นจะซ้ำกัน หรือแทนกันก็ตาม

ข้อ ๔๘ รายวิชาที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, W, Au จะไม่นำมาคำนวณหา
ค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗

ข้อ ๔๙ การหาค่าระดับเฉลี่ยให้คิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

หมวด ๕ การเตือนและการรอฟินิจ

ข้อ ๕๐ มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษาของนิสิตแต่ละรายมาพิจารณาทุกภาคการศึกษา รวมทั้งภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน นิสิตจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ มิฉะนั้น จะได้รับการเตือน หรืออยู่ในภาวะรอฟินิจในต้นภาคการศึกษาถัดไป หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นิสิตแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๑ ในภาคแรกที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตผู้ใดได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๓.๕๐ จะได้รับการเตือนจากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเตือนตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๒ นิสิตต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้น ๒ ภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำ กว่า ๑.๗๕ มิฉะนั้น จะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต

ข้อ ๕๓ หากได้รับการเตือน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน โดยยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่เช่นเดิม ให้อยู่ในภาวะรอฟินิจในภาคการศึกษาถัดไป และให้บันทึกภาวะรอฟินิจนั้นลงในระเบียบ เรียบด้วย

ข้อ ๕๔ ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอฟินิจหากนิสิตยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม เมื่อจบภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่อีก นิสิตผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต ยกเว้นกรณีตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ความเกณฑ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยอาจให้นิสิตผู้นั้นศึกษา ต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะให้ศึกษาต่อในคณะเดิม หรือเปลี่ยนสาขาวิชา หรือย้ายโอนคณะสังกัดภายใต้ข้อ ๖๒.๑ และข้อ ๖๒.๕

ข้อ ๕๖ กรณีข้อ ๕๕ นิสิตจะต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงเกณฑ์ ๒.๐๐ ภายใน ระยะ ๓ ภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองเท่า (๘ ปี) สำหรับการศึกษาภาคปกติ นับแต่วันที่ยื่น ทะเบียนเป็นนิสิต

ข้อ ๕๗ ภายใต้ข้อ ๕๖ การเปลี่ยนสาขาวิชา กิตติ การย้ายโอนคณะสังกัด กิตติ การพักการศึกษา กิตติ ไม่มีผลทำให้การเตือน และภาวะรอฟินิจเปลี่ยนแปลง

หมวด ๖ การพ้นสภาพนิสิตและวินัยของนิสิต

ข้อ ๕๘ นิสิตต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณี ดังต่อไปนี้

๕๘.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับปริญญาตามข้อ ๖๔

๕๘.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยให้ลาออก

๕๘.๓ ถูกถอนชื่อออกจากมหาวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

๕๘.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งตามข้อ ๒๕๖

๕๘.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุง มหาวิทยาลัยเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตภาคปกติ

๕๘.๓.๓ เมื่อตรวจพบว่าขาดคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติตามข้อ ๗ อย่างใดอย่าง หนึ่งตามแต่กรณี

๕๘.๓.๔ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคในภาคการศึกษาแรก ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่ำกว่า ๑.๒๕ หรือสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม ๒ ภาคการศึกษาแรกของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต่ำกว่า ๑.๗๕

๕๘.๓.๕ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๓ ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นต้นไป สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐

๕๘.๓.๖ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๕๘.๓.๗ ไม่พ้นสภาพรอพินิจตามความในข้อ ๕๔

๕๘.๓.๘ สอบได้ไม่ครบตามหลักสูตรของแต่ละคณะ หรือได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ถึง ๒.๐๐ ภายในระยะเวลา ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๕๘.๓.๙ ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ

๕๘.๓.๑๐ ไม่สามารถเลือกวิชาเอก - โท (ถ้ามี) ภายในระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละคณะกำหนดไว้ในหลักสูตร

๕๘.๓.๑๑ ถูกสั่งพักการศึกษารวมกันเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๕๘.๓.๑๒ ประพฤติผิดอย่างร้ายแรง และได้รับการพิจารณาโทษให้พ้นสภาพ

การเป็นนิสิต

๕๘.๓.๑๓ โอนไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๕๘.๓.๑๔ มรณภาพ หรือตาย

ข้อ ๕๙ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตแล้ว หากกลับมาศึกษาใหม่อาจเทียบโอนรายวิชาที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่ศึกษาใหม่อีกก็ได้ ทั้งนี้ การโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นการพ้นสภาพตามข้อ ๕๘.๓.๙ และข้อ ๕๘.๓.๑๒

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการพิจารณาโทษกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖๐.๑ ภาคทัณฑ์

๖๐.๒ พักการศึกษา

๖๐.๓ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๖๑ การลงโทษนิสิตที่กระทำผิดระเบียบการสอบในการสอบประจำภาค หรือการสอบระหว่างภาคให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกับกรรมการคุมสอบเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดประเภททุจริต หรือ سوءเจตนาทุจริต หรือเป็นความผิดอื่น

๖๑.๑ ถ้าเป็นความผิดประเภททุจริตให้ลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด ดังต่อไปนี้

๖๑.๑.๑ ให้นิสิตผู้นั้นได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และ

๖๑.๑.๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ พิจารณาสั่งพักการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาปกติ หรืออาจให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตได้

การพักการศึกษาของนิสิตผู้กระทำผิดนั้นให้เริ่มในภาคการศึกษาปกติถัดจากภาคการศึกษาที่กระทำผิด และให้นับระยะเวลาที่ถูกสั่งพักการศึกษาเป็นระยะเวลาการศึกษาด้วย

๖๑.๒ ถ้าเป็นความผิดประเภทผิดระเบียบการสอบอย่างอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖๑.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาการลงโทษตามควรแก่กรณีความผิด แต่จะต้องไม่เกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อ ๖๑.๑.๑

ทั้งนี้ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตผู้กระทำผิดนั้นสังกัดอยู่ ดำเนินการลงโทษตามมติของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยแล้วแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบทันที

หมวด ๗

การย้ายโอนสังกัดและหน่วยกิต

ข้อ ๖๒ การย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยอาจทำได้ในกรณี ต่อไปนี้

๖๒.๑ นิสิตจะมีสิทธิ์ขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ไปอยู่ในสังกัดอีกคณะหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ศึกษาในคณะ หรือวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ปกติไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก ถูกสั่งพัก หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต และต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕

๖๒.๒ การขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยให้นิสิตผู้ประสงค์จะขอย้ายโอนสังกัด แสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเหตุผลประกอบยื่นต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัด อย่างช้า ๑๕ วัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอยู่ส่งคำขอย้ายโอนพร้อม ข้อคิดเห็นประกอบไปยังคณะ หรือวิทยาลัย ที่นิสิตขอย้ายโอนไปสังกัดเพื่อศึกษานั้น

การจะอนุมัติหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติให้ย้ายโอนสังกัดแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๒.๓ การย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนการลงทะเบียน รายวิชาเว้นแต่อธิการบดีจะประกาศ หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

๖๒.๔ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่รับย้าย โอนมีอำนาจพิจารณาเทียบรายวิชา และหน่วยกิตที่นิสิตผู้นั้นได้ศึกษาไว้แล้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขการศึกษา และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องศึกษาใหม่ในคณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอน

ให้คณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอนดำเนินการตามความในวรรคแรกให้เสร็จสิ้น และ แจ้งผลให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

๖๒.๕ การนับระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๕๖, ๕๘.๓ และข้อ ๖๔.๑ ให้นับระยะเวลา การศึกษาในคณะเดิมรวมด้วย

ข้อ ๖๓ สำหรับนิสิตที่ย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยให้นำผลการศึกษาของ รายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาจากคณะ หรือวิทยาลัยเดิมมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย แม้รายวิชาที่นิสิตผู้ ย้ายโอนคณะได้ศึกษาจะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่สังกัดใหม่ก็ตาม สำหรับนิสิตที่โอนคณะ หรือวิทยาลัยมาจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นให้ทำการประเมินผล เฉพาะรายวิชาที่ได้ศึกษาใน มหาวิทยาลัยนี้เท่านั้น

ในกรณีนิสิต ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดให้ ลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ให้นำผลการศึกษาของรายวิชานั้น ๆ มาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

หมวด ๘ การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๖๔ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๔.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๖๔.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม หรือการฝึกประสบการณ์การฝึกสอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๔.๓ ไม่มีพันธุะอันใดกับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๕ นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๕.๑ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

๖๕.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๑.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐

๖๕.๑.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๑.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๑.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

๖๕.๒ เกียรตินิยมอันดับสอง

๖๕.๒.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๒.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕

๖๕.๒.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า D หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๒.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๒.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

ข้อ ๖๖ นิสิตที่โอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม

ข้อ ๖๗ นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เพื่อขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร

ข้อ ๖๘ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาคำร้องของนิสิตเบื้องต้นแล้วเสนอต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณาเสนอ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยมต่อไป

ข้อ ๖๙ สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาอนุมัติปริญญาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

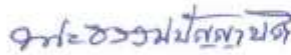
ข้อ ๗๐ มหาวิทยาลัยจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งจะประกาศกำหนดวันให้ทราบ

เป็นปี ๆ ไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๓ ยังคงปฏิบัติตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐
และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

(พระธรรมปัญญาคี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗

**ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗**

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๘, ๑๘ และ ๖๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเห็นสมควรออกระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้ :-

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือ ประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะ หรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ที่เคยศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสองภาคการศึกษาปกติ หรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าสี่สิบหน่วยกิต ในมหาวิทยาลัย และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ หรือสำเร็จการศึกษามาแล้วจากมหาวิทยาลัย ต้องยื่นคำร้องขอโอนมิตต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่ขอโอนเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

(๒) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบการโอนของนิสิตที่ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือ ค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับโอนเสร็จสิ้นแล้ว แจ้งผลการ โอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

(๓) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่โอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตร ที่ศึกษาได้ และนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม ยกเว้นการโอนผลการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัย

(๔) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ไม่น้อยกว่าสามภาค การศึกษาปกติ

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมทั้งสองกรณี ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษามาแล้วจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัย ที่รับเทียบโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามใน สี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของ จำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่น คำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้ว แจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตาม หลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่า สามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา ประกอบด้วย

(๑) อธิการบดี หรือรองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย เป็นประธาน

(๒) คณบดีทุกคณะ เป็นกรรมการ

- (๓) ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวนสองรูป ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของ
สภาวิชาการ
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสี่รูปหรือคน ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำ
ของสภาวิชาการ
- (๕) ผู้อำนวยการกองวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๖) ผู้อำนวยการกองทะเบียนและวัดผล เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
กรรมการตามข้อ (๓) และ (๔) ให้วาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจ
ได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้

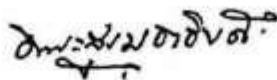
ข้อ ๘ คณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา มีอำนาจและ
หน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย ระบบ มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโอน
และการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๒) ออกประกาศหรือคำสั่งเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๓) รับพิจารณาคำร้องและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการโอนและการเทียบ
โอนผลการศึกษา
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำ
การใดๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๙ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาที่ดำเนินการไป
ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลสมบูรณ์ตามระเบียบฉบับนี้

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการโอนและการเทียบโอน
ผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๔ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิต ของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกัน ที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะหรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อ ๖ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษามาแล้ว จากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่า สามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้วแจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด"

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผ-ธรรมสุธี
(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๕๑

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การโอนผลการศึกษา

๑) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๔๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๕๐ หน่วยกิต

๒) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๖๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

ข้อ ๒ การเทียบโอนผลการศึกษา

๑) วุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตได้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๒) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ๔ ประโยค บาลีศึกษา ๔ ประโยค และอภิธรรมบัณฑิต เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๔๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๕๐ หน่วยกิต

๓) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ๔ ประโยค บาลีศึกษา ๔ ประโยค และอภิธรรมบัณฑิต เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ๑๕๐ หน่วยกิต ได้จำนวน ๖๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๔) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา ที่มหาวิทยาลัยรับรอง เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ได้จำนวน ๖๐ หน่วยกิต คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต และวิชาแกนพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๕) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เทียบโอนผลการศึกษาในหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตได้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

ข้อ ๓ การโอนและการเทียบโอนใดๆ ที่ได้ดำเนินการมาแล้วก่อนที่จะออกประกาศนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำคณะหรือวิทยาลัยได้มีมติไว้

ทั้งนี้ ตั้งแต่ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี
หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๕๑๗ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ บรรลู่วัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการประเมินและพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย :

๑. พระราชปริยัติมุนี, รศ.ดร.	คณบดี	ประธานกรรมการ
๒. พระเมธีวราภรณ์, ผศ.ดร.	รองคณบดี	รองประธานกรรมการ
๓. รศ.ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี	รองคณบดี	รองประธานกรรมการ
๔. พระมหาสุชนันต์ สุขวาทโน, ผศ.ดร.	หัวหน้าภาควิชา	กรรมการ
๕. ดร.อิทธิเทพ ผาথা	รองหัวหน้าภาควิชา	กรรมการ
๖. ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเดือน	มหาวิทยาลัยมหิดล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. Ven.W.Piyaratana, Asst.Prof.Dr.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๙. พระครูสุเมธธรรมธาดา, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๐. พระครูปัญญาสารบัณฑิต, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๑. พระครูประสุตโพธิคุณ,ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๒. พระครูนิวุฒย์ประชากร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๓. พระครูสิทธิธรรมารักษ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๔. พระครูโสภณปริยัติกิจ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๕. พระครูศรีปริยัติการ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๖. พระครูสุวรรณพิศนาร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๗. พระครูโพธิ์สีลคุณ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๘. พระครูโพธิ์ธรรมานุศาสน์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๙. พระครูปลัดณัฐพล จนทิโก, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๐. พระครูปลัดสุวัฒน์ สุขวาทโน	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๑. พระครูธรรมธัชไพฑูริย์ ญาณวิโร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๒. พระครูสังฆรักษ์พิทยา ญาณธโร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๓. พระครูสังฆรักษ์ศุภณัฐ ภูริวาทโน	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๔. พระครูใบฎีกาพริ้งศักดิ์ นรินโท	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๕. พระมหาภิวิจิตรธรรมา โสภณโส, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๖. พระมหาประสิทธิ์ ปณฺณาวโร, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ

๒๗. พระมหาอดิเดช สติวโร, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๘. พระมหาณัฐพันธ์ สุทสนวิภาณี, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๒๙. พระมหาอวิชชัย ธรรมรังสี, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๐. พระอภัยราชภิกษุธีร์ สิริวัฒนโน, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๑. พระอนุสรณ์ กิตติวณโณ, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๒. พระเจริญพงษ์ ธรรมทีโป, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๓. พระวชิรวิชัย ฐิตวิโส, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๔. พระวิมาน คมภิรปโย, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๕. พระมหาสมพงษ์ จิตจิตโต	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๖. พระมหาศิวกร ปณณาวชิโร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๗. พระมหาอภิสิทธิ์ วีริโย	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๘. พระมหาศุภวัฒน์ จานวุฑโณ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๓๙. พระมหาธณัฏกรณ์ จันทวณโณ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๐. พระสุกฤษฏ์ ปิยสีโล	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๑. พระวีระพงษ์ วิสุทโธ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๒. ผศ.ดร.เจษฎา มุลยาพอ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๓. ผศ.ดร.สมบูรณ์ ตาสนธิ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๔. ผศ.ดร.สิทธิโชค ปานะศรี	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๕. ผศ.ดร.พีระศิลป์ บุญทอง	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๖. ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ พองคำ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๗. ผศ.ไกรวุฒิ มะโนรัตน์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๘. ผศ.บรรจง โสตาดี	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๔๙. ผศ.ภูริทัต ศรีอราม	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๐. ผศ.กิตติพัทธ์ เทศกำจร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๑. ผศ.พิเศษ ดร.อัยยกร งามชาติ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๒. ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๓. ดร.เบญญาภา จิตมั่นคงภักดิ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๔. ดร.ชัยชาญ ศรีหาญ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๕. ดร.กาญจนพงศ์ สุวรรณ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๖. ดร.พูนศักดิ์ กมล	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๗. ดร.ณัฐนาถ ศรีเลิศ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๘. ดร.เพ็ญพรรณ เพ็ญพลอย	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๕๙. นายสังขวาล เสริมแก้ว	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖๐. นายจรรยา ลินลา	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖๑. นายจันทร์สม ตาบุลึง	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖๒. นายเสถียร สระทองให้	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖๓. นายเจตนิพัทธ์ พิธิยานุวัฒน์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖๔. นายอรุณ สิทธิวงศ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖๕. นายบุญยืน งามเปี่ยม	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๖๖. นายนรณ กุลผาย	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ

๖๗. ผศ.สันติ เมืองแสง	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการและเลขานุการ
๖๘. นายอนันต์ ศรีลา	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๖๙. นางสาวณณีย์ ศรีสุข	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๗๐. นายดวงดี ไธสง	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๗๑. นางสาวปวีณา สิงห์คำคำ	นักจัดการงานทั่วไป	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๗๒. นายธามินท์ เมียส	นักวิเทศสัมพันธ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของมหาวิทยาลัย
๒. นำเสนอผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรต่อสภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระเทพวชิรบัณฑิต, ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสั่งคณะพุทธศาสตร์

ที่ ๐๔๗ ๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ บรรลุดุติประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการยกร่างหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ภาควิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย :

๑. พระเมธีวชิราวุฒ, ผศ.ดร.	รองคณบดี	ประธานอนุกรรมการ
๒. พระมหาสุขสันต์ สุขขพัฒโน, ผศ.ดร.	หัวหน้าภาควิชาพระพุทธศาสนา	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ดร.อิทธิเทพ ผาพา	รองหัวหน้าภาควิชาพระพุทธศาสนา	อนุกรรมการ
๔. พระครูสุเมธธรรมธาดา, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๕. พระครูนิวตณฺ์ประชากร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๖. พระครูปลัดสุวัฒน สุขขพัฒโน	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๗. พระมหาอดิเดช สติวโร, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๘. พระมหาประหยัด ปญญาโวโร, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๙. พระมหาณัฐพันธ์ สุทสนวิภาณี, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๐. พระวิมาน คมภิรปญโญ, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๑. พระมหาสมพงษ์ ฐิตจิตโต	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๒. พระมหาอภิสิทธิ์ วิริโย	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๓. พระมหาศุภวัฒน์ ฐานวุฑโฒ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๔. พระเจริญพงษ์ ธมมทีโป, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๕. พระวีระพงษ์ วิสุทโธ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๖. ผศ.ดร.สมบุรณ์ ตาสนธิ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๗. ผศ.ดร.พีระศิลป์ บุญทอง	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๘. ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ ฟองคำ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๑๙. ผศ.พิเศษ ดร.อยู่กร งามชาติ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๐. ผศ.ไกรวุฒิ มะโนรัตน์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๑. ผศ.ภูริทัต ศรีอร่าม	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๒. ผศ.กิตติพัทธ์ เทศกำจร	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๓. ดร.มนัสพล ยิ่งทะเล	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๔. ดร.ชัยชาญ ศรีหานู	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๕. ดร.เพ็ญพรรณ เพ็ญฟูลอย	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๖. ดร.ณัฐฐาน ศรีเลิศ	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๗. นายนรณ กุลผาย	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการ
๒๘. ผศ.สันติ เมืองแสง	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการและเลขานุการ

๒๙. นายธวัช ตรีลา	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสาวณณีย์ ศรีสุข	อาจารย์ประจำหลักสูตร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นายดวงดี โอธสุ	นักจัดการงานทั่วไป	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒. นางสาวปวีณา สิงห์คำคา	นักจัดการงานทั่วไป	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. นายธานินทร์ เมียส	นักวิเทศสัมพันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการชุดนี้ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการยกร่างหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและนโยบายของมหาวิทยาลัย

๒. นำเสนอผลการยกร่างหลักสูตรต่อคณะกรรมการประเมินและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕) กรรมการประจำคณะพุทธศาสตร์ สาขาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ แต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระเทพวัชรจารย์, รศ.ดร.)

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

ภาคผนวก ซ

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑. พระมหาภริรัฐกรณ์ อัสุมาลี, ผศ.ดร.

๑. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๑๕๔๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔ มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สังคมสงเคราะห์แนวพุทธ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พระไตรปิฎกศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	บาลีไวยากรณ์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	ศาสนาทั่วไป	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	วิสุทธิมรรคศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	ธรรมบพศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การใช้บาลี ๑	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	การใช้บาลี ๒	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. งานวิจัย หนังสือ และบทความวิชาการ/วิจัย

๕.๑ บทความวิชาการ/บทความวิจัย

พระมหาภริรัฐกรณ์ อัสุมาลี, พระมหาโยธิน โยธโก,ประจิตร์ มหาหิง, รัชนี จรุงศิริวัฒน์ และอดุลย์ หลานวงค์. “คนคบกันด้วยธาตุในมิติพระพุทธศาสนา”. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๕ (พฤษภาคม ๒๕๖๓) : ๗๖-๙๑.

พระมหาภริรัฐกรณ์ อัสุมาลี. “แนวทางการสร้างรูปแบบความเข้มแข็งทางจิตใจเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนโรงเรียนขอนแก่นวิทยายนในการเผชิญกับความผิดหวัง”. Journal of Modern Learning Development. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม – เมษายน) : ๙๗-๑๑๖.

Phramahapirat Korn angsumalee. “Mathematics Calculations in Buddhism” . Ilkogretim Online - Elementary Education Online, Year; 2021 Vol 20 (Issue 5) : pp. 370-377.

พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี. “พระพุทธศาสนาในเส้นทางสายไหม : ประวัติศาสตร์, หลักฐานทางโบราณคดี และ พัฒนาการการสร้างอารยธรรมของมนุษยชาติ”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๒) : ๔๒๑-๔๓๐.

พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี. “พุทธศิลป์ : คุณค่าและอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ”. Journal of Buddhist Education and Research : JBER. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ : ๒๖๕-๒๗๒.

๕.๒ หนังสือ

พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี. (๒๕๖๑). **ชาดกศึกษา**. ขอนแก่น : เอมี ก๊อปปี เซ็นเตอร์. (๒๔๕ หน้า)

๒. พระมหาโยธิน โยธโก, รศ.ดร.

๑. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

๓. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๑๕๔๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔ มีผลตั้งแต่ ๓๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสิทธิภาพในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การใช้ภาษาบาลี ๑	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	การใช้ภาษาบาลี ๒	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	วิสุทธิมัคค์ศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	วรรณคดีบาลี	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	มังคลัตถที่ปนี	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	หลักพุทธธรรม	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘		คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. งานวิจัย หนังสือ และบทความวิชาการ/วิจัย

๕.๑ บทความวิชาการ/บทความวิจัย

พระมหาโยธิน โยธโก. “หลักนิยาม ๕ กับระบบนิเวศวิทยา”. วารสารศิลปการจัดการ. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๑๗๓-๑๘๙.

พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี, พระมหาโยธิน โยธโก, ประจิตร มหาหิง, รัชณี จรุงศิริวัฒน์ และอดุลย์ หลานวงศ์. “คนคบกันด้วยธาตุในมิติพระพุทธศาสนา”. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๕ (พฤษภาคม ๒๕๖๓) : ๗๖-๙๑.

พระมหาโยธิน โยธโก. “การป้องกันและลดความพิการผู้ป่วยโรคเรื้อรังด้วยนวัตกรรมภูมิปัญญาชาขงสมุนไพรรตามแนวพระพุทธศาสนา”. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๑๓-๒๓.

พระมหาโยธิน โยธโก. “การสร้างสมดุลงและการรักษาต้นตุนทางธรรมชาติเชิงพุทธของเครือข่ายป่าชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑๒ (ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๓๐-๔๓.

๕.๒ หนังสือ

พระมหาโยธิน โยธโก.(๒๕๖๑). พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา. ขอนแก่น : หจก.ขอนแก่นการพิมพ์. (๔๒๐ หน้า)

พระมหาโยธิน โยธโก . (๒๕๖๒). วิสุทธิมัคค์ศึกษา. ขอนแก่น : เอมี ก๊อปปี้ เซ็นเตอร์. (๘๙๐ หน้า)

พระมหาโยธิน โยธโก. (๒๕๖๒). แนวทางการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน. ขอนแก่น : เอมี ก๊อปปี้ เซ็นเตอร์. (๑๑๘ หน้า)

๓. พระมหาสารรอง สณฺญโต,ดร.

๑. ตำแหน่ง อาจารย์

๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๑๕๔๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔ มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระพุทธศาสนากับการสังคมสงเคราะห์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	เทศการและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. งานวิจัย หนังสือ และบทความวิชาการ/วิจัย

๕.๑ บทความวิชาการ/บทความวิจัย

พระมหาสารรอง สณฺญโต. “การส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของคนในครอบครัว ด้วยการรักษาอุโบสถศีลของชุมชนชาวพุทธ ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๘๙๐-๙๐๓.

พระมหาสารรอง สณฺญโต. “บุญแจกข้าว : รูปแบบการแบ่งปันและการแสดงความกตัญญูของชาวอีสาน”. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๓๗๓- ๓๘๒.

พระมหาสารรอง สณฺญโต. “อัตถิภาวนิยมกับปัญหาการฆ่าตัวตาย Existentialism and suicide problem”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๑๑๓-๑๒๙.

พระมหาสารรอง สณฺญโต. “การศัลยกรรมความงามในมิติพุทธ”. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๔) : ๑๘๑-๑๙๒.

๔. พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน

๑. ตำแหน่ง อาจารย์

๒. สังกัด วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

๓. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๑๕๔๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔ มีผลตั้งแต่วันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. การงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ธรรมภาคปฏิบัติ ๑	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ธรรมบทศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พุทธศิลป์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	พระพุทธศาสนากับการพัฒนาที่ยั่งยืน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	นิเทศศาสตร์ในพระไตรปิฎก	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	หลักพุทธธรรม	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. งานวิจัย หนังสือ และบทความวิชาการ/วิจัย

๕.๑ บทความวิชาการ/วิจัย

พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน. “อุปถัมภ์ : การจัดการของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม”.

Journal of Modern Learning Development. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๕ (กันยายน-ตุลาคม ๒๕๖๓) : ๑๕๘-๑๗๗.

พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน. “พุทธศิลป์ : อิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”.

Journal of Modern Learning Development . ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๒๖๕-๒๗๒.

พระภาณุวัฒน์ จันทวฑฒโน. “พุทธศิลป์ : ประวัติ พัฒนาการ และอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. Journal of Modern Learning Development. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๒๘๖-๒๙๔.

๕. ดร.อินตอง ชัยประโคน

๑. ตำแหน่ง อาจารย์

๒.สังกัด วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

๓. คำสั่งแต่งตั้งบุคลากรมหาวิทยาลัย

คำสั่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๑๕๔๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลตั้งแต่ ๓๐ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ชีวิตและผลงานของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. งานวิจัย หนังสือ และบทความวิชาการ/วิจัย

๕.๑ บทความวิชาการ/บทความวิจัย

อินตอง ชัยประโคน. “การบริหารการศึกษาสู่ความสำเร็จ :หลากหลายมิติของภาวะผู้นำ 4.0” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาขอนแก่น. ปีที่ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๓๓๓-๓๔๒.

อินตอง ชัยประโคน. “ขบวนการเรียนรู้ของเยาวชนตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคคลต้นแบบในจังหวัดหนองคาย”. วารสารวิชาการวิถีสังคมมนุษย์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๒๓๙-๒๕๒.